

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Geln No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Fascista operett

Maniu Gyula a vojnik-szervezetek demokratikus voltáról beszélt péntek délután a képviselőházban. Egy adott pillanatban a miniszterelnök váratlanul felémelte hangját és töle szokatlan keménységgel jelentette ki, hogy a kormány a parlamentarizmus és a demokratikus kormányzás törhetetlen híve és bárki, bármikor és bárhol kísérletezni merésze diktatórikus kalandokkal, a kormány törhetetlen akaratába fog ütközni. Aki tudja, hogy Maniu Gyula mennyire megfontoltan és óvatosan beszél, mennyire lemeri minden egyes szavának súlyát és jelentőségét, az sejtette, hogy a miniszterelnököt alapos okok készítették a kijelentések megtételére. A nemzeti parlamenti többség talán ösztönösen viharos tapsokkal huzta alá Maniu beszédét és a feltűnő passzusát. A liberális képviselők összenéztek és Duca volt belügyminiszter replikájában a világ legártatlanabb hangján kérdezte a miniszterelnököt: Kihez voltak címezve Maniu kategorikus szavai?

Ebben a pillanatban teljesen mellékes az, hogy Duca ismerte-e Maniu kijelentésének hátterét, vagy sem. El fog jönni — reméljük nemsokára — az ideje annak, amikor az ország meg fogja tudni, kinek és miért adott érdekében az ország nyugalma megzavarni. Tény az, hogy akadtak fantaszta, akik valami zagyva konspiráció tervét agyalták ki a bukaresti trópusok melegében és akik alkalmasnak találták az ország helyzetét, kül- és belpolitikai konstellációját arra, hogy felelőtlenül és meggondolatlanul egy ostoba kaland örvényébe rútsák magukat az országot. Kik ezek az urak tulajdonképpen? Néhány nyugalmazott katonatiszt, akik nemzeti veszedelmet vélték felfedezni Maniu uralkodóval szemben és a demokratikus kormányrendszer térhódításában. El néhány ember a régi királyságban, akik előtt valósággal elviselhetetlennek és megfoghatatlannak tűnik a gondolat, hogy ebben az országban valami mégis csak megváltozott és hogy Romániát nem a fanarióta-időkből visszamaradt recipék szerint kormányozzák többé. És élnek igen sokan olyanok, akiknek egész életberendezkedése és egzisztenciája a könnyű megélhetésre, az intervencionizmusra és a korrupcióna van beállítva és akiknek nem megy a fejébe az, hogy ezeknek az időseknek mégis csak alkotói már valahogy.

És — last not least — akadt néhány politikus is, akik ezeket a fölöttébb kétes elemeket nem átalították alant pártérdekek, piszkos politikai kombinációk céljaira felhasználni. Diktatura, — puccs? Nézzük csak meg komolyan, mi történt Bukarestben? Hát ugy születik egy országban a diktatura, hogy az összeszokások első lépéseiről már a szigüránca is tudomást szerez? A kormány — az első pillanattól kezdve tudomása volt arról, hogy mi készül és ha mégsem avatkozott be, ezt inkább azért tette, hogy elkerülje az ezzel fatálisan velejáráó alarmit és a kedélyek izgalmát. Fascista diktatura Romániában, azután, hogy alig 8 hónappal ezelőtt fölényes győzelmet aratott a nemzeti parasztpárt demokratikus programja? És ki csinálná meg ezt a diktaturát? Hiszen a diktatura legelső életfeltétele, conditio sine qua nonja az, hogy akadjon egy

embër, akinek pontos elgondolása van az államformáról, amelyet installálni akar és a részletekig kidolgozott programja arról, amit tenni és véghezvinni tervez és mindezek fölébe pedig az a személyiség, aki valóban személyek és pártok fölött áll és aki maradék nélkül érvényesíteni tudja akaratát? Hol volt itt az ember? És hol volt a program? Nem, csak néhány felelőtlen és meggondolatlan fantaszta inszenálta a tragikomikus bukaresti puccsot, néhány Don Quijote, akikről in ultima analizi valószínűleg ki fog derülni, hogy csak eszközök voltak pártok és politikusok kezében.

Nem szabad komolyan venni azt, ami Bukarestben történt. Nem is figyeltünk volna fel, ha nem tudnók azt, hogy az ország milyen súlyos gazdasági és pénz-

ügyi nehézségekkel küzd és mily végtelemül nagy szüksége van arra, hogy kifele és befelé egyaránt a legtökéletesebb rend és konszolidációs törekvések érvényesüljenek. Mi nem vesszük komolyan, de tudjuk, a külföldre megugyitva és rendszerint eltorzítva érkeznek el az ofajta híradások, felhíznak a szenációhajhász tudósítók fantáziáján és könnyen azt a látszatot kelthetik, mintha az ország csakugyan vulkánok tetején táncolna. Igen, ezt is akarták tulajdonképpen azok, akik a vasárnapi operett-komplotot inszenálták. Minden frank, minden font, ami az országba jön, a konszolidációt és a kormány helyzetét erősíti. El kell tehát riasztani a külföldi tőkét. Ha kell a végső alarmmal is. Egyszerű számítás, de éppen olyan undorító és aljas, mert a kormányon keresztül az ország vitális érdekeit veszélyezteti.

Fölöttébb szomorú az, hogy a román politikai arénában nem államférfiak,

csak politikusok küzdenek, akik nem tudnak a szűk pártérdekek felülemelkedni és akik az ország érdekeit állandóan a saját kicsinyes érdekeikkel tévesztik össze. Csak örömmel és elégtellessel konstatalhatjuk, hogy a kormány a kellő időben és a kellő eréllyel avatkozott be és csiríjában fojtotta el ezt a torz puccs-kísérletet. Az ország helyzete mindenképp nyugalmat és rendet követel. A legkisebb renbontó kísérlet is tragikus visszahatásokkal járhat. A nemzeti parasztpártot az ország közvéleményének bizalma segítette a hatalomra és a kormányváltás tudnia kell, hogy ez a közvélemény maradéknélkül áll mögötte akkor, midőn az ország nyugalmanak és jóhírnevének megvédéséről van szó. Sőt a közvélemény nem fog felintézkedésekkel megelégedni. A közvélemény tudni akarja, hogy kinek állott érdekében a nyugalmat megzavarni — és követeli, hogy a bünösök és értelmi szerzők egyaránt vegyék el büntetésüket.

Poincaré csütörtökön fogja ismertetni a kamara előtt álláspontját a hadiadósságok ügyében

Készül az angol válaszigjegyzékre a válasz

Páris, július 9. A mai minisztertanácsban a hadiadósságok ügyével foglalkoztak. Mivel eddig a kormánynak nem volt alkalma az ügyben ismertetni a parlamenti bizottságok állásfoglalásait, a ratifikációs javaslat beterjesztése után Poincaré azonnal szözlásra emelkedik és tájékoztatja a kamarát a kérdésről. A minisztertanács kimondotta a javaslat sürgősségét.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a javaslatot a kamara csütör-

töki ülésére tűzik ki s az ülést teljesen ki fogják tölteni a miniszterelnöknek ebben az ügyben előterjesztendő tájékoztatásai.

Páris, július 9. A külügyminisztériumban ma készítik az angol válaszigjegyzékre küldendő választ. Briand ezt a holnap délelőtti minisztertanács előtt ismertetni fogja.

Politikai körökben az a hír járja, hogy a kormány újlag hangsúlyozni fogja,

hogy egyetért a külügyminiszterek konferenciájának augusztus első napjaira történő összehívásával, ami azt jelenti, hogy a hely tekintetében Franciaország még mindig nem megy szívesen bele eredeti álláspontja feladásába.

London, július 9. A Daily Chronicle közlése szerint valamennyi angol párt jelölt képviselőket az idén Berlinben tartandó interparlamentáris konferenciára.

Steret kizárják a nemzeti parasztpártból?

Akló indult meg a besszarábiai vezér ellen, amelyet állítólag két miniszter is támogat

(Bukaresti-Bukarest, július 9. Az Új Kelet tudósítójától). A közigazgatási reformtervezet körüli vita ismét a politikai élet homlokterébe állította Stere Consantint, a nemzeti parasztpárt besszarábiai vezérének személyét. Steretől származnak ugyanis a reformtervezetnek azon rendelkezései, amelyeket az ellenzéki pártok a legviharosabban támogatnak és amelyeket a legfőbb törvényhozási tanács is kifogásolt, nevezetesen a „falusi tanács” bevezetése, a szolgabírók választás utján való beiktatása és a kormányzóságok felállítására. A liberálisok szakadatlanul támadták a kormányt e paragrafusok miatt és egyszerűen azt állították, hogy Stere a cári Oroszország közigazgatási tervét akarja Romániában meghonosítani.

A reformtervezet időközben számos retusáláson ment keresztül, annyira, hogy Stere kijelentette végül, hogy nem tekintí a magáénak. Sőt, híre járta, hogy Stere a besszarábiai nemzeti parasztpárti képviselőket, akik valamennyien

vakon követik vezérüket, fel fogja vonszolni a tervezet ellen és ellenjavaslatot fog benyújtani, amely az ő eredeti elgondolásainak visszatükrözője lesz. A „Curenți” értesülése szerint Sterenek ez a magatartása a végsőig elkeserítette a nemzeti parasztpárti parlamentároknak egy jelentős részét, akik elhatározták, hogy akciót indítanak Stere elimálására. Vasárnap állítólag intim megbeszélés történt erre vonatkozólag, amelyen igen sok képviselő és szenátor és két aktív miniszter is résztvett.

A résztvevők valamennyien egyek voltak abban, hogy Sterenek a pártba és a kormányra gyakorolt terrorja nem tűrhető tovább. Felemlítették, hogy Stere két héttel ezelőtt memorandumot készített Maniunak, amelyben a közigazgatási reform azonnali megszüntetését kérte és ellenkező esetben a besszarábiai parlamenti csoportnak a parlamentből való kivonulásával fenyegetőzött. Kifogásolták, hogy Stere állandóan hol a besszarábiai többségi parlamentárokkal, hol pedig a Barbu Stirbey herceggel

fenálló relációival fenyegetőzik. Végül is elhatározták, hogy kollektív demarsót intéznek Maniuhoz, amelyben Stere szerepének és hatáskörének tisztázását kérik, még abban az esetben is, ha ez Stere kilépéséhez fog vezetni. Különösen az erdélyi képviselők és szenátorok foglaltak élesen Stere ellen állást és még abban sem egyeztek bele, hogy a Stere elleni akciót észre halasszák el.

Nagyon súlyos okok engednek azonban arra következtetni, hogy ez az akció semmiesetre sem fog sikerrel járni.

Danzig város vezetői Oroszországra látogatnak. Berlinből jelentik: A moszkvai Tass távirati iroda jelenti, hogy a danzigi szenátorok megérkeztek az orosz fővárosba. A szenátorok Kalininél látogatást tettek. Danzig város vezetőinek oroszországi látogatását nagy meglepetéssel kommentálják Varsóban, ahol langyelőre a tjtetést látnak benne.

Weizmann és a palesztinai munkásság

Írta: Dr. KOHN HILIEL, az erdélyi Hitachdut-párt elnöke

A Cionista Világszervezet elnöke által a zsidó sajtó utján kibocsátott program — melyet az Uj Kelet július 7-iki száma is hozott — hatalmas visszhangot keltett a cionista közvélemény minden rétegében. Weizmann manifesztációja klasszikusan egyesíti az idealista harcos és a realis tényekkel számoló politikus szempontjait, egyaránt nemzeti és szociális. Weizmannt mindig jellemezte a koncepcióinak egyetemessége. Vezéri nagyságának egyik vonása, hogy el tudja kerülni a részletekben való elvesztést akkor, amikor egy népi mozgalomnak univerzális jellegét kell megőrizni a különböző rétegek és osztályok sokféle szempontjaitól és divergáló törekvéseivel szemben.

Ez a mostani program is egyik megnyilvánulása Weizmann nagy, egyetemese emberi koncepciójának. A program nem kerüli ki a részletek kérdéseket, ellenkezőleg nagyon konkrét és részletes. De a kérdések megoldásában annyira egyetemese emberi tud lenni, hogy minden cionista frakció követeléseit kielégítheti s mindezt a világosság és szabadság eszközeivel, távol minden diplomatikusságtól való lavírozástól, melyeknek a programban nyomuk sincs, egyedül az al kotászándék kristálytisztaságánál fogva. Weizmann programjának két pillére: a héber nyelv és zsidó kultúra egyfelől, egy dolgozó társadalom másfelől. És felmerül a kérdés: hogyan keletkezhetnek ellentét a kettős irányú népmozgalomban, midőn a kettős irány csak párhuzamosságot jelent, midőn a kulturális és szociális szempontok egyszerre megvalósíthatók, mert egymást nem kereszteszik. Valóban vétek akár az egyik, akár a másik szempont prioritását vitatni, amidőn teljes harmóniában egy csapással megoldhatók, mint ezt például az Emekben elhelyezkedett mezőgazdasági munkásság maradéknélküli héber kulturájában és szociális berendezkedésében feltaláljuk.

Weizmann manifesztációja különösen a munkásságnak szolgát megelőzésére és elégtételére. Megállapítja, hogy a legutóbbi palesztinai gazdasági depresszió következményei különös sulyal nehezítették a zsidó munkásságra, melynek megingathatatlan kitartása és hősiessége általános csodálatot ébresztett mindenki. A program főleg gazdasági vonatkozású és a téren szinte egy Hitachdut-programot foglal magában. — A Jewish Agency alkotmányának jelenlévő pontjai közé iktatja: Palesztina földjének a zsidó nép nemzeti tulajdonként való megszerzését és zsidó munkásoknak alkalmazását mindazon vállalkozásoknál, amelyek a Jewish Agency égisze alatt állanak. Továbbá: egy, a zsidóság munkáján nyugvó mezőgazdasági kolonizációt, amelynél mindaddig, amíg a gazdaságosság követelményeinek megfelel, a telepésnek jogában áll önállóan dönteni a település szociális formája fölött.

A programnak három — Weizmann által is legfontosabbnak deklarált — feladatköre szintén olyan, amely a cionista mozgalom munkásfrakcióinak szinte standard követeléseivé váltak. Ezek:

1. Egy földterület megteremtése, mely elég nagy ahhoz, hogy a telepítési munka rendszeres és zavartalan továbbfolytatást biztosítsa. Az Agency feladata lesz minden lehető elkövetni, hogy ez a földterület megteremtessék.

Kétségtelen, hogy ez a pont — összhangba hozva a föld nacionalizására vonatkozó alapelvvel — a földvásárlások koncentrált, közérdekű megoldására utal, szemben a magánvásárlásokkal és ezekkel kapcsolatos viszásságokkal (földspekuláció, üzleti parcellázások, etc), melyekkel szemben a cionista szervezet a múltban nem volt elég erőlyes és konzekvens. Maga Marshall jelentette ki, hogy az elmúlt évtizedben a földspekuláció volt az, ami a zsidó telepítésre nézve a legsúlyosabb károkat okozta, mely minden más akadálynál súlyosabb akadályokat okozott.

2. Az utóbbi években alapított és nem

teljesen berendezett kolóniák igazságtalanul hátrányos helyzetének megváltoztatása és e kolóniák sürgős konszolidálása.

3. A zsidó munkás gazdasági helyzetének megjavítása, számára biztos elhelyezkedés biztosítása a mezőgazdaságban és iparban. Különös figyelmet fordítandó arra, hogy a zsidó munkások minden kolónián és ültetvényen alkalmazást kapjanak.

Weizmann főköveteléseit fedik a zsidó munkásság programját. De vajon helyes volna azt mondani, hogy Weizmann szocialista, hogy ő osztályalapon áll? Semmi esetre sem. A helyzet fordítva áll: a zsidó munkásság célkitűzései Palesztinában annyira egyetemese érvényűek, hogy azokat egy elfogulatlan és igazán széles látókörű államférfi fenntartás nélkül magáévá teheti. Ez valósul meg a Weizmann program-manifesztációjában is.

Mert a valóság ez: az igazi zsidó nacionalizmus és szociálizmus mindig elválaszthatatlanok voltak. Ezeknek szétválását csak az európai politika teremtette ki az európai népek életében. A palesztinai munkásság egyaránt nemzeti és szociális és a kettőn keresztül, igaz

Reinitz Jakab a szeptis cigányokat vádolja a kassai ötszörös rablógyilkossággal

(Kassa, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szeptis gyilkos cigányok bűnével kapcsolatban újból foglalkoztatja a hatóságok Reinitz Jakab az életfogytigli fegyházra ítélt többszörös gyilkos.

Reinitz Jakab Romániában került kézre, ahol két gyilkosságot követett el. Minthogy Romániában nincs halálbüntetés, Reinitz Jakabot a bíróság csak életfogytiglan való fegyházra ítélte. Reinitz a Kassa melletti Bankó erdőn öt embert ölt, illetve ölelt meg, a román hatóságok azonban a gyilkosságok miatt nem adták ki Reinitzot Csehszlovákiának és így meg tudott menekülni a költől.

Reinitz Jakab már a negyedik éve ül a nagyenyedi fegyházban, de még most is folyton azt hangoztatja, hogy ártatlan és a legnagyobb juszticidom, amit vele elkövettek. Reinitz Jakabot rendkívül szigorúan őrzik, azonban a gyilkosoknak mégis sikerült tudomást szerezniük a szeptis cigányok bűnéiről és főként arról a vallomásról, amelyben a cigányok vád tárgyává nem tett gyilkosságokat is beismertek. Reinitz Jakab, aki a fegyházban minden szabad percében imádkozik, most jelentkezett. A tömeg-

emberi. És ez így volt a régi zsidó prófétafásban és így az új zsidó szabadságmozgalom nagyjainál: Herzlél, Aehad Haamnál és így van Weizmannnál, aki szintén közéjük tartozik. Hamisítatlan tartalmukban a nacionalizmus és szocializmus is egyet akarnak: romlatlan közösségi szellemet, a szerzet uralmát a társadalomban. Ez az elv és az alkotási vagy kapcsolási össze a zsidó nép szellemi nagyságait a dolgozó tömeggel. Ez a chalucith lényege, mely az Emek napszámamosánál ép úgy légtol, mint a nagy chalucith: Weizmannál.

Megkapó az a lelki rokonság, melyet Weizmann mindig érzett és tartott a palesztinai munkássággal. Mindig emlékeztetesz az 1925 évi kongresszus egy jelenete, amidőn Weizmann a munkás-pártok egy kérdésben elhagyta. (Nem fordultak szembe vele, hanem egy lényeges bizalmi kérdésben tartózkodtak a szavazástól, melyet végeredményben megmentettek Weizmann pozícióját.) Még ez a szelid demonstráció is rendkívüli fájdalommal töltötte őt el. A palesztinai munkásság támogatása, a munkásság mint erkölcsi tartalék mindennél értékesebb volt Weizmann előtt és mindig erős vértel volt számára a küzdelmekben. Ez a lelki rokonság a program és világnézet közösségéből fakad, mely a célkitűzés idealizmusát a gyakorlatiasággal és a megvalósítás szíjosságával egyesíti a palesztinai munkásnál ép úgy, mint Weizmannál.

gyilkos perflvételt kér és azt állítja, hogy azt annál is inkább el kell rendelni, mert ő be tudja bizonyítani, hogy azt az öt embert, akinek holttestét a Kassa melletti Bankó-erdőben megtalálták és akinek meggyilkolásáért őt életfogytiglan fegyházra ítélték, nem ő ölte meg, hanem a cigányok tették el láb alól. Ezeknek az embereknek a meggyilkolását vallották be a vizsgálat során a cigányok és ő hajlandó közreműködni abban, hogy ezeket a gyilkosokat valóban is rábizonyítsák a szeptis rablógyilkos cigányokra.

Reinitz Jakabnak ez a bejelentése a szenzáció erejével hat, helyzetén azonban már aligha változthat. Reinitz ugyanis beadványában, amelyben tisztára igyekszik magát mosni, elfelejtette megmondani azt, ha valóban a cigányok gyilkoltak, hogyan került hozzá a meggyilkolt és kirabolt zsidók 65.000 koronája és miért találták meg nála a szerencsétlen emberek órait és értéktárgyait és miért vallottak ellene azok az emberek, akiket felbérelt a gyilkosságra és akiket a kassai törvényszék gyilkosságban való bűnrészesség címen el is ítél. A román hatóságok eddig még nem foglalkoztak érdemben Reinitz Jakab beadványával.

Loopingek, postagalambok és ejtőernyős mutatványok a tempelhofi repülőversenyen

Udet, a híres német pilóta nyerte a ballonvadászat első díját

Berlin, július 9. — A német Lufthansa-nak a berlini torna és sporthét keretében, a tempelhofi repülőtéren rendezett repülőversenye a német sportszellem és a sport iránti lelkesedés imponáns bizonyítéka volt. A kíváncsiak tizezrei már a kora reggeli órákban ellepték a repülőteret, a környék mezőit és házeit. Terhes viharjós felhők festették feketére az eget. A vihar egyre fenyegetőbbé vált, de az érdeklődők tömege nem tárgított, azott, lelkesedett kora reggeltől késő estig. Igazuk is volt, repülőverseny esőben, viharban, valóban nem mindennapi élvezetet, mondhatnák misztikus gyönyör. Manóörgés és villámlás közben lélegzetfójtva várni egy vakmerő loopingra.

Noba a Lufthansa vezetősége azon

volt, hogy az ígért inyenefalatokat mind feltalálja, a program mégsem felelt meg minden tekintetben a nagy várakozásnak. Két kis léghajó, az elvárt szenzációk legérdekesebbje, technikai okokból nem startolt és a konferált tizezer postagalamb helyett — valószínűleg légköri zavarok miatt — alig tizedrészt indult hirtívó utra. Mi „motorbolondok” azonban még a nagy attrakciók közötti üres félórakban sem panaszkodhattunk unalomról. A tíz-tíz percig tartó „magas” akrobatiztika bizony megkövetelt egy kis pihenést a túlfeszített idegeknél.

Udet, a műrepülés mestere most a publikumnak légtornázott. Sajnos az időjárás nem engedte, hogy gépéből mindent kibozzon, annál többet hozott

Hogy az emésztési zavarokat enyhítsük.

Emésztési zavarok.
Gyomorégés.
Gyomornyomás.
Székrekedés, stb.

Hogy a gyomor emésztési funkciót normálisan végezhesse, ehhez szükséges, hogy a gyomorsavak kissé savanykásak legyenek. Ha azonban túlteng a sav, akkor ezek a funkciók meg vannak zavarva, aminek egy rossz emésztés a következménye.

A savat a meg nem emésztett étel erjedése idézi elő és ez az erjedés okozza a gyomorégést, a savanyu bőfűgést, a gyomor zavarait, a puffadtságot és a fájdalmas és nehéz emésztést.

Ha tehát étkezés után önt rosszul élt fogná el, akkor feltétlenül vegyen **Magnezia Perhydrol-t**. Ezek a tabletták semlegesítik a savak túltengését, megelőzik az erjedést és a fájdalmakat és ilyen módon megkönnyítik a gyomor működését.

Minden étkezés után egy-két tabletta **Magnezium Perhydrol!!!**

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

kj önmagából és a publikumból. A „Flamingo” zuhanit, csavarodott, fordult, remegett és vonaglott a nagy művés kezében — egy hűböröző instrumentum, szegecselt, drótolt, szárnyas hisztéria. A délután eseménye kétségekívül, a német műrepülés mostani bajnokának, Feiselernek, tizenegye egymásbafolyó hengere volt ezerméteres magasból széduletes gyorsan csaknem a földig. A visszafójtott lélegzetek kirobannak a tömeg dermedtsége egetverő tappász mozdul. Ezt a hengeres csapást még senki sem esmalta meg. A gép a pilóta saját konstrukciója és a Raab-Kaizerstein műveknél készült. Tökéletes masina, amelyből a náunszokat is ki lehet hozni.

A lipesei dr. Gullmann egy kis balszeszerencsével küzdött. Első loopingja után az olajtank felrobbant, egy-két nem szándékos csavarodás — autók, mentők rohannak, a vészsziréna a tömegbe harsít — és a mester olajtól maszajosan, de látható megelégedettséggel mászik ki a gép alól.

Bajos volna felsorolni azt a rengeteg lélegzetállító bravurt, amit a versenyen láttunk. A legújabb konstrukciójú versenygépek, széduletes sebességgel száguhdanak el a tér fölött, looping, hátrepülés, csavart repülés váltakoznak és a háborzongató mutatványokat a műrepülés szépségei, a mozdulatok eleganciája és az akciók precizitása teszik tőkéletessékké.

Az ejtőernyős produkciók mind jól sikerültek. Tréfás látvány volt a tíz kidobott repülőernyős, embernagyságu baba paprikajanosiskodása. A szélben groteszken kapálóztak, míg viharverten a földre, vagy egy távoli pocsolyába nem estek. Kuglicsaja is volt. Ez az új sport abból áll, hogy egy osomó, különböző színű és nagyságu ballont felengednek és a pilótáknak a gömbökkel addig kell összeütöközniük, amíg legalább egy lyukat nem kaptak oldal ukba az ugrándozó hólyagok. Aki a legtöbb hólyagot elpukkasztja, az nyer. Az első díj két megfigyelő ballona való szabad vadászás volt, amit Udet nyert meg.

Székely PÁL.

A két örök... Hugo élet... haladt felt... nyú csapá... nyát elrab... nak ez a... egész és tö... juk, hogy... ket felemé... küzdelmet... ási szerve... aki új viz... ját, élete... és erejével... Mig élt... érintkezett... nyilatkozta... Balzac azo... ságtalan... kult itélet... orge Sand... zacot, Hu... nak:

— Mily... minden, n... kötőerő is... Balzac is... ta másnap... — Teg... azzal a fö... Hugo lega... mig a mag... udvariassa... dolgaim, é... érdeklődés... tem saját... los unalom... ber az egé... egy dolog... becses szem... Még egy... csak Hugo... konszenzes

Balzac... Páris közé... viskó volt... gyönyörű... tessen soha... ségében ne... „Jobb nap... vész és ir... megnézni... A vendé... ütött kopo... sük még u... beszélt elő... remekműr... szobába. I... kezdte:

— Ez... beli, de kis... rélni roko... ják, arab... lö ó-hollan... nem törőd... vart arcáv... bal

Es beve... hol a falat... va. A képl... gio, Berlin... stb

A vendé

A legm... relve... telefo... to

Rendki

IRÓK ÉS IRÁSOK

Balzac és Hugó Viktor

Apróságok a francia irodalom két kimagasló alakjáról

A két óriás sohasem szerette egymást. Hugó élete dicsőségben, anyagi jólétben haladt felé. És nem beszélve a szörnyű csapásról, mely nászútján levő leányát elrabolta tőle, a francia irodalomnak ez a gigantikus alakja harmónikus, egész és töretlen életet élt. Azt is jól tudjuk, hogy Balzac olyan szörnyű, idegeket felemésztő, testet és lelket gyilkoló küzdelmet folytatott, mely meg az ő óriási szervezettel is tönkretette. S az író, aki új vízekre dobta a regényírás hajóját, élete derekán, alkotóképességének és erejének teljességében pusztult el.

Míg élt a két óriási alak, igen keveset érintkezett egymással. Hugó csak óvatos nyilatkozatokat tett Balzac írásairól, Balzac azonban sohasem titkolta el igazságtalan kicsinyléseit és haragtól elvakult ítéleteit. Hugó Viktor egy ízben George Sanddal együtt látogatta meg Balzacot, Hugó Viktor azt mondta Sand-nak:

— Milyen kár, hogy a pózba beleful minden, még az ilyen igaz, komoly alkotóerő is.

Balzac viszont gunyos mosollyal mondta másnap a barátainak:

— Tegnap nálam járt Hugo Viktor azzal a förtelmes kékharisnyával együtt. Hugo legalább mulatságos és elmés volt, míg a maga írásairól beszélt, de azután udvariasságból érdeklődni kezdett az én dolgom, illetve terveim iránt s mikor érdeklődésétől félrovezetve, beszélni kezdtem saját magamról és írásaimról, halálos unalom borult az arcára. Ez az ember az egész mindenségben csak egyetlenegy dolog iránt tud érdeklődni: a saját becses személye iránt.

Még egy találkozásuk volt. Erről már csak Hugo Viktor beszélt, de jóval rokonszenvesebben.

Balzac tudniillik, egy villát vásárolt Páris közelében. A „villa” egy dűledező viskó volt, melyet ő akart felépíteni és gyönyörűen berendezni. Pénze természetesen sohasem volt reá. És türelmetlenségében nem bírta kivárni ama bizonyos „jobb napokat”, hanem meghívtá művész és író kollégáit, jöjjenek el hozzá, megnézni „villáját”.

A vendégek meghökkenve nézték az üttört kopott, vodlett házat és meglepetésük még nagyobb lett, mikor Balzac ugy beszélt előtűik villájáról, mint építészeti remekműről. Azután bevezette őket a szobába, hol egy pár butor állt és így kezdte:

— Ez itt a szalon. XIV Lajos korabeli, de kissé unom már és ki fogom cserélni rokokóra. A dohányzó, amint látják, arab stílusban van tartva s az ebédlő holland. De ez semmi. — folytatta, nem törődve a vendégek ámuló és zavart arcával — jöjjenek át a képtármba!

És bevezette őket egy üres szobába, hol a falakon képek voltak kirajzolva. A képek helyére odairva, Coreggio, Bellini, Van Dick, Rembrandt stb., stb.

A vendégek szólni sem bírtak az ámu-

lattól, mikor Balzac könnyed kézmozdulattal hozzátette:

— Hát a modernnek még nincsenek eléggé képviselve... majd kipótolom.

Visszafelé jövet Hugo Victor így szóló társaihoz.

— Ez az ember boldog. Akárhogy kinlódik, küzködik, vergődik, mindig kívül és felül áll az élet brutális útsein.

A harmadik találkozás volt a legtragikusabb: Balzac temetésén. Mindenkit

megdermesztett a gyorsan beállott katasztrófális vég és aki valamit jelentett Franciaországban, az mind ott volt Balzac végtisztességén. Ott volt a kormány, a szenátus, a képviselőház, az írók, a művészek, politikusok, az egész akadémia. Hugo Victor ott ment a közoktatásiügyi miniszter mellett, közvetlenül a koporsó mögött.

A miniszter tudta, hogy Hugo és Balzac sohasem voltak jóban és kedveskedni

akarván Hugónak, így szóló:

— Diszes, nagy temetése van. No, de hát nem is volt tehetségtelen ember.

Hugo Victor arca vérvörösre gyult, mintha csak az ő személyét érte volna valami brutális sértés és éles, kemény hangon mondta:

— Lángész volt, miniszter ur! És Franciaország legnagyobb veszteségét sirtatja, mikor ezt az óriást sirba tesszük.

Huszonnyolc embert tartóztattak le a bukaresti operett-összeesküvés ügyében

Egy fantaszta állott a szervezkedés élén, aki színpadi effektusokkal szerezte meg 28 tagból álló gárdáját

(Bucuresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A komikumba fulladt operettzerű fasacista összeesküvés ügyében, amely a szánalmas kísérletnél nem jutott tovább, a hatóságok tovább folytatják a vizsgálatot. Megállapított nyert, hogy az ugynevezett összeesküvők vezére Stoica Augustin nyugállományú ezredes, közismert fantaszta, akit egyáltalán nem lehet komolyan venni. Mintegy két hónappal ezelőtt kezdte meg színpadias effektusokkal a szervezkedést, amelybe bevatta a fiát, Stoica

mérnököt is, aki a katonai arzenál repülőtelierjében teljesített szolgálót. Amint már tegnap megírtuk, két alantás tisztet: Zambra kapitányt és Georgescu hadnagyot is megnyerte az ügynek és az arzenál műhelyének néhány munkását. A hatóságok már régóta tudtak minden lépésükről és csak az első törvényellenes manifesztációra vártak, hogy letartóztathassák őket.

Stoica éjszakánként idején két gyűlést hívott össze, melyen az ugynevezett ösz-

szeesküvők fegyveresen jelentek meg. Tekintettel arra, hogy a hatóságok rájöttek a gyülekező helyre, szombaton éjjel rajtaütöttek a társaságon és huszonnyolc személyt letartóztattak, akik között két mérnök, két tiszt, két műhelyvezető, három művezelőhelyettes és több munkás volt.

A rendőrség a szigurancával karöltve tovább folytatja a nyomozást, amelynek végeztével a letartóztatottakat átadják az igazságszolgálati hatóságoknak.

A liberális párt novemberben meg akarja rendezni a gyulafehérvári gyűlés pendantját

A párt végrehajtóbizottságának ülése elhatározta, hogy a képviselők kivonulnak a parlamentből és hogy a párt nem fogja elismerni a jelenlegi kormány törvényeit

(Bucuresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt végrehajtóbizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen Brătianu Vintila rámutatott a jelenlegi kormány politikájának gazdasági és pénzügyi következményeire. Beszéde szerint a kormány politikája veszélyezteti az ország érdekét és aláaknázza mindazt, amit az előző kormányok évek során felépítettek. Ezután kijelentette, hogy bár a közigazgatási reformjavaslaton némely módosi-

tasok történtek, ez a javaslat annyira veszélyezteti az ország érdekeit, hogy végéig titakozni kell a kamarába való beérkezése ellen. Felszólította a párt képviselőit, hogy vonuljanak ki a parlamentből és szögezzék le nyilatkozatban, hogy sem ezt a törvényt, sem a nemzeti parasztpárt többi törvényeit kormányra kerülésük esetén nem fogják respektálni, mert ezeket a törvényeket tisztán abból a célból hozták, hogy le-

rombolják azt, amit a liberálisok építettek.

Az értekezlet végül elhatározta, hogy megkeressék a vidéki pártszervezetek elnökeit a nagyszabású propaganda-kampány megindítására, október havában szerte az országban gyűléseket fognak tartani, novemberben pedig a nemzeti parasztpárt gyulafehérvári nagygyűléséhez hasonlóan országos nagygyűlést fognak tartani.

7979 jelölt közül 4199-en tették le a sikerrel az érettségi vizsgát

(Cluj-Kolozsvár, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közoktatásiügyi minisztérium most készült el a bakkalaureátusi vizsgák eredményének összegezésével. A statisztika, amely ilyen formában rendelkezésünkre áll, kissé egyoldalú megvilágításba helyezi ugyan a lezajlott vizsgákat, mindenesetre az kétségtelenül megállapítható azonban már most is, hogy az idei bakkalaureátusi vizsgák nem mutatnak eredmény-

tekintetében semmiféle lényegesebb javulást a tavalyi eredményekkel szemben. Ugy Erdélyben, mint a regátban a bukási arányszám 45 százalékot tesz ki, azonban ez a gyenge eredmény is inkább egyes kommissziók elnöző jóakarúságának tudható be. Az eredmények különben számokban kifejezve a következők: A regátban 4251 jelölt közül sikerrel vizsgázott 2240, Erdélyben 2397 közül 1286, Beszarabiában 537 közül

230 és Bukovinában 794 közül 443. Összesen tehát 7979 jelölt közül 4199, vagyis ötvenkét százalék tette le a sikerrel a bakkalaureátusi vizsgát. Egy érdekes említésre méltó jellegzetessége volt az idei bakkalaureátusi vizsgáknak az, hogy a másodszor, vagy harmadszor érettségizők aránytalanul nagyobb számban buktak el, mint azok, akik most jelentkeztek legelőször bakkalaureátusi vizsgára.

Bajorországtól Szibériáig és Indiáig pusztítanak és szedik áldozataikat az elemi katasztrófák

Zivatarok, szelek és áradások nyara zúdult a világra

München, július 9. Bajorországban rövid megszakításokkal folytatódnak a rendkívül heves zivatarok. Tegnap az Allgau-völgyben felhőszakadás és hatalmas orkán dühöngött, mely után a hőmérséklet erősen leszállott. A környékbeli hegyekben havazás indult meg s az alpesi legelőkre kihajított háziállatok ma csaknem mindenütt 20-30 centiméteres hórétegben állottak.

Ideérkezett jelentések szerint a savoyai hegyek gerincét mindenütt magas hóréteg borítja s a havazás három órásszünet után huszonnégy órája tovább

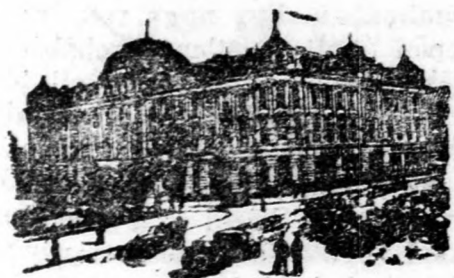
tart. London, július 9. Vladivosztoiki jelentés szerint az Amur folyó felhőszakadások következtében kiöntött s több községet és várost áradata elborított. Lejmm város a folyó kínai partján másfél méteres magasságban árasztotta el az áradás. Itt több emberélet is áldozatul esett.

Elemi csapások híre érkezik az indiai Mdarasból is, ahol a monszun rendezett rettenő pusztításokat. A viharkatasztrófa többszáz falut a tartományban teljesen elzárta a külvilágtól. A távíró és telefonvezetékek megsommisultak. Az

ítéletidő végén rendkívül leszállott a hőmérséklet és erős havazás is indult. minnek következtében a hó vastagsága helyenként eléri a félétert.

Bécs, július 9. Az utóbbi hét viharkatasztrófiái következtében Ausztria területén több mint hatvan ezer hektár területen semmisült meg a termés. A Salzkammergutban husz kilométeres körzetben ez idén még gyümölcs sem lesz. Egyes községekben minden lakóház összeomlott. A hajléktalan lakosság felsegítésére akció indult meg.

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Földszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobákról!

funkcióit szükséges, anykásak a sav, g vannak és mérséltetés a

szített étel z erjedés savanyu a pöf-és nehéz

rosszulét vegyen ek a tab-ítengését, idalmakat a gyomor

et tabletta rban és

mból. A ott, fordult, gy művész tumentum, s hisztéria. vül, a né-ajnokának, másbafolyó rasból szé-földig. A bannak a apssa meg még senki ilota saját Kaizenstein s masina, ehbet hozni. kis balsze-ingjo után két nem k, mentők megbe ha-naszajossn. mászik ki

a rengeteg versenyen keioju ver-ggel szá-ing, hátre-oznak és a t a műre-eleganciá-eszik töké-

ind jól st-t a tíz ki-gyságu ba-zélben gro-urverten a lyába nem az új sport k különböző elengednek addig kell egy lya-ugrando-lyagot el-aj két meg-vadászás

ekely Pál.

Husz szolgája és tizenkét detektívje van Hoovernek

(Washington, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Egyesült Államok elnöki méltósága a legnagyobb tisztesség, amit az Újvilág legkitűnőbb polgárának adhat, de azért kevés olyan keserves és fáradságos mesterség akad, mint a presidenté és Hoover, aki most éli elnöksége mézeshegyét, máris meggyőződhet arról, hogy a Napnak is meg vannak a maga feltételei és az elnöki méltóság sem fenékig tejfel.

Hogyan fest Hoover elnök fogadónapja? A látogatót a váróterembe vezetik. Egyre-másra nyílnak az ajtók, titkárok vágtatnak rajtuk keresztül aktaesomággal a hómok alatt. Rengeteg ember vár az előszobában, végre egy titkár odalép a kiválasztottak boldog csoportjához, amelynek három ablaka a Fehér Ház végigvezeti őket egy hosszú folyosón, gyönyörű kertjére nyílik. Az elnöki iroda mögött áll egy sötétkék, félig kibontott zászló, amelynek nyele a falhoz támaszkodik; az Kaliforniának. Hoover választó államának zászlója.

Az ajtó megnyílik. Belép Hoover titkárja társaságában, aki hajszálya basonlit hozzá. Vonásai megdöbbentően egyeznek Hooverével, ugyanaz az izmos állkapocs, ugyanaz a tipikus birkozó és atléta jelenség; az amerikai sportember, aki bármilyen nagy az elfoglaltsága, mégis időt szakít magának arra, hogy szombat délutánként a Country Club golfpályáján sportoljon. Hoovernek és hasonmásának a belépése valóságos álmékdósa ejti a látogatót.

Az elnök megszólal. Néhány kedves, barátságos szót mond, reméli, hogy az európai újságírók alaposan megismerik Amerika érdekes földjét. Amíg beszél, szinte látszik, rá van írva a képre, mennyire szeretné, ha a ceremóniának már vége volna, hiszen lent a kertben még egy is át kell esnie a kötelező csoportfénykép felvételén s már látszik, hogy a kertben tíz fotográfus türelmetlenül topog s várja a pillanatot, amikor a felvételt elcsattanthatja.

A kihallgatásnak vége. Hoover most a társaságot rábiza egy másik titkára. Ez a szeretetreméltó fiatalember igen érdekes dolgokat mond el az Egyesült Államok elnökének jogköréről és mindennapi munkarendjéről. Megtudjuk, hogy ha az amerikai alkotmány szabatosan meghatározza az elnökválasztás formáit, viszont ugyiszólva egy szót sem szól az elnök funkciójáról. Az amerikai alkotmány megadja az elnöknek a „végrehajtó hatalmat”, elismeri, hogy az elnök a „szárazföldi és a tengeri haderő főparancsnoka” fölhatalmazza, hogy kikerje az „írásbeli véleményét” egyéb végrehajtó tényezőknél. Az elnök szerződéseket köthet a „szénátus hozzájárulásával”, kinevezhet bírákat, diplomáciai hivatalnokokat és rengeteg sok kormányhivatalnokot az Unió valamennyi államában. Összehívhatja a kongresszust rendkívüli ülésszakra, amint hogy Hoover is így cselekedett, amikor hatalomra jutott. elnapolhatja a kongresszust, ha a szenátus és kamara valamilyen vitában nem tudnak megegyezni. Kötelessége azonkívül „időről-időre informálni a kongresszust az Unió általános helyzetéről és belátása szerint olyan eszközöket ajánlani, amelyeket szükségesnek és hatásosaknak tart”. Az elnök dönt a kongresszus által megszavazott törvények sorsáról és „köteles gondoskodni arról, hogy a törvényeket szigorúan végrehajtsák”. Ennyi az egész. Alapjában véve az elnök jogköre nem valami széles, de befolyása, személyes akciója igen tekintélyes és legtöbbször döntő befolyással bír.

Az elnök évi fizetése hetvenöt ezer dollár. Ehhez kap még huszonezer dollár reprezentációs és költözködési költségek fejében. Azonkívül az Unió adja a Fehér Ház husztagu szolgaszemélyzetét, egy csomó autót, egy jachtot s egy tucat titkosrendőrt, ami összesen mintegy félmillió dollárnak felel meg. De azért az elnöknek nincsen könnyű dolga, amint annakidején Harding nevetve mondta ma-

gáról. Szinte minden percét olyan neveléses, aprólékoskodó kötelezettségek veszik igénybe, hogy halálosan kimerült beléje és alig marad ideje, hogy komoly államügyekkel foglalkozzék. Mi sem jellemzi jobban az elnök furesa elfoglaltságát, minthogy az utolsó hat esztendőig neki kellett aláírnia az Egyesült Államok területén elhunyt vörösbőrűek elhalálozási jegyzőkönyveit s ha volt nekik végrendeleteiket is. Régi szokás ez, amelyet csak nagynehezen töröltek el egy kongresszusi határozattal, végtelenbe nyúló vita után.

Nem csekély munkát ad az elnöknek az akták aláírása. Átlag 25.000 ügyiratot kell aláírnia a saját kezével, közöttük olyanokat, amelyek közjegyzői kinevezésről szólnak, vagy arról, hogy megbizza X. N. orvost azzal, ellenőrizze a bevándorló állomásokat. Azonfelül választania kell a rengeteg levélre, amelyekben arra kérik, hogy különféle jubileumokon, hazafias mitingeken, társulati

közgyűléseken stb. stb. elnököljön s bizony néha az aláírásokon kívül még néhány kedves szót is oda kell kanyarítania, hogy a kikoszorús keserűségét valamiképpen megősdísse. Tessék ehhez még hozzávenni, hogy Hoover heitenként kétszer külön fogadást rendez a sajtó számára és vasárnap kivételével minden áldott nap fogadja a látogatók, a kérvényező óriási tömegeit, akik rendszeresen egy-egy szenátor ajánlólevelével kopogtatnak be nála Amerika minden részéből. Az elnök ilyenkor alig szólal meg, meghallgatja vendégét s mikor befejezte a mondkáját, az elnök feláll, egy kedves szót mond, rendszeren azt „pleased to meet you” (örültem a szerencsének) kezdet szorít vele s ezzel a kihallgatásnak vége. A kevésbé fontos látogatókat rövidség kedvéért csoportokban fogadja, elvonulnak előtte, az elnök kezét szorít velük s az audiencia el van intézve.

Akármielyen rövideire fogja is az elnök ezeket az udvariassági aktsuokát, az idő mégis rohamosan mullik s Hoovernek rengeteg sok komoly hivatalos dolga van. Hogy valahogyan elintézzék őket, reggel hét órakor kel s gyors reggel után már kilenc óra előtt irásztalanul ül. Itt dolgozik titkárával addig, amíg az új-

ságírókat, vagy látogatóit fogadja. A kihallgatás után, ha nincs minisztertanács, Hoover egy órákor rövid lényesen ahol rendszeren akad egy-két vendég, Delután félháromkor megint munkába kezd és félötig fogadja a kabinet tagjait, tanulmányozza a politikai ügyeket, jegyzeteket csinál róluk, titkárainak dik-tál és félnyolc órakor ebedel többnyire baráti környezetben. Este feltizenegy órákor ütényi pontossággal visszavonul hálószobájába és altatónak: detektívhistóriákat olvas.

Másnap újra kezdődik előlrol az egész. Igazán nem csekélység ezt a rettenetes robotot becsülettel bírni. De Hoover robusztus fizikuma, pompásan kispórtolt egyénisége jobban győzi a munkát, mint a gyomorhajós Wilsoné. Pedig Hooverre most várnak csak igazán a nehéz napok, amikor az Unió Angliával döntő tárgyalásokba bocsátkozik, amikor Macdonald rövidesen ellátogat Amerikába és Hoovernek a bankettek, az ünnepi fogadatok egész tömegével kell megbirkóznia, arról nem is szólva, hogy illusztris vendégeivel néha egy-egy rövid félóra-ra vissza is kell vonulnia, hogy a leszerelés nagy problémáját maguk közt megvitassák.

Trotzkij megkezdte szenzációs életrajzának közlését

A száműzött diktátor konstantinápolyi magányában csendes visszaemlékezéseket ír viharos multjáról

Leó Trotzkij, a száműzött orosz forradalmár, most adja ki a világsajtó számára életrajzát. Az érdekes biográfiából közöljük az alábbi jellemző részeket.

1879-ben születtem az október 25-ről 26-ra virradó éjszaka, így tehát, mint-hogy akkor még az ortodox naptár szerint számítottunk, a november hónapjában ötvenéves leszek. Az én születésnapom összeesik pontosan az 1917-es októberi forradalommal. Misztikusok és pithagoreusok ebből következtessenek amit akarnak. Én magam ezt a különös időbeli találkozást az októberi forradalmat követő harmadik évben vettem észre.

Sűrített életrajz

Kilencedik évemig egyfolytában egy félreeső kis faluban éltem. Azután nyolc évem át Dél-oroszország két városában jártam felsőbb iskolákat. Egy évvel azután, hogy befejeztem a német mintára megszervezett reáliskolát, első ízben tartóztattak le. Kortársaim közül én is egyike voltam azoknak, akik az egyetem helyett börtönben, száműzetésben és emigrációban ismerték meg az életet. Két periódusban, együttvéve négy évig voltam a cári börtönök lakója. Mint hadügyi népbiztos körülbelül öt évig állottam a vörös hadsereg élén, amelyet megszerveztem és egyfolytában kiépíttem a vörös hadiflottát. 1920-ban rámbizták ezenkívül még a teljesen széjjelzúzott orosz vasutak igazgatását.

Életem főmunkássága azonban — ha leszámítom a polgárháború éveit — irodalmi és pártmunka volt. 1923-ban az állami könyvkiadó hivatal megkezdte munkáim közlését és közülük tizenhárom kötetet adott ki függetlenül attól az öt kötettől, ami katonai természetű volt és amelyek már régebben kikerültek a sajtó alól. Mindezek terjesztését azonban 1927-ben, amikor a trockizmust üldözni kezdték, be is szüntették.

1928 januárjában a mostani szovjet-kormány száműzetésbe küldött és egy esztendő a kínai határon töltöttem. 1929 februárjában Törökországba deportáltak és ezeket a sorokat itt írom Konstantinápolyban.

Egy „kalandokban” gazdag élet

Ha csak röviden adnám elő életem külső eseményeit, akkor senki nem mondhatná, hogy ezek az események egyhangúak. A sok konfliktus, a rengeteg fordulat, a váratlan véletlenek fel és lejutásai révén „kalandokban” gazdag-

nak mondhatom. Mégis merem állítani, hogy az én hajlamaimnak semmi közük nincs a kalandorsághoz. Én saját egyéni szokásaimban inkább pedáns és konzervatív vagyok. Nagyon szeretem a rendet és metodust és tudom is annak értékét méltányolni.

Nem azért, mintha barátja lennék a paradox hatásoknak, hanem mert valóban így is van, hangsúlyozom, hogy gyűlölöm a rendtelenséget és a pusztítást. Mindig szorgalmas és rendszerető tanuló voltam és ezt a két tulajdonságot megtartottam egész életemen keresztül.

A zsidó bérlo fia

Apám gazda volt, előbb egy kicsiny bérlo, később azonban elég tekintélyes földbirtokos. Mint gyermek hagyta már el kicsiny zsidó városkáját, amely Poltava kormányzóságban feküdt és családjával együtt szerencsét ment keresni a délvidék szabad rónáira. Apám már csak érett korában tanult meg olvasni, akkor, amikor erre kicsiny ideje maradt. Rendkívüli akaraterő és nagy munkabírás rejtett benne. Anyám szellemileg nem tudta felérni őt, azonban a munkában élete végéig hűséges segítő-társa volt. Anyám 1910-ben halt meg, míg apám még megérte a szovjethatalom győzelmét. Amikor a polgárháború Oroszország déli részein különös erővel tombolt, az öreg hetvenöt éves ember sok száz kilométert volt kénytelen gyalog vándorolni, hogy Odesszában időleges menedéket találjon. A vörösök üldözték, mert nagybirtokos volt, a fehérek pedig, mert Trotzkij volt a fia. Miután az orosz délvidéket a szovjetcsapatok megtisztították a fehérektől, apám letelepedhetett Moszkvában. Az októberi forradalom megfosztotta őt mindattól, amit hosszú élete keserves munkájával szerzett. Több mint egy évig abból élt, hogy Moszkva közelében egy kicsiny állami malomban mint felügyelő dolgozott.

Dacára a viszonylagos jólétünknek, családunk a mult század végéig zsuppfelül alacsony vályogházban lakott. Ha erősebb volt az eső, a víz átszorgott és a lakásban kénytelenek voltak edényeket letenni a földre, hogy abban fellogják a vizet.

Az iskolai esztendő

Az ötödik gyermek voltam. Bizonyos, hogy megkezdésem nem volt örömteljes családi esemény. Nyolc gyermek közül négyen maradtak életben, a szülők azonban minden igyekezetükkel azon voltak, hogy jó nevelést adjanak nekik. Az első év, amelyre még határozottan vissza-

tudok emlékezni, az 1885-ös év volt. Akkor hat éves voltam. Oroszországban rossz termés volt, válságos esztendő és a munkászavargások esztendeje. Mint-hogy fivéremmel és hugommal apám sokat bajlódott, rossz előmenetelük miatt, minden reménye bennem volt. Kilenc éves koromban Odesszába vittek, ahol rokonoknál laktam. Az asszony egy zsidó leányiskola igazgatója volt, a család maga szeretetreméltó szellemi munkáscsalád volt és sokat köszönhettem nekik azért, hogy bevezettek az irodalomba és a színházba, amit ők rendkívül nagyra becsültek.

A Szent Pál iskolába jártam, amely felig német iskola volt. Binemann tanítóval minden iskoláévi elején megáldott bennünket. A protestáns szellem nagyon jól egyezett a rendőri metodussokkal, amelyek Oroszországban voltak gyökerezve. Az iskoláztatás is kemény fegyelem között történt, sokat kellett dolgozni.

Már az első iskolánapon három legjobb érdemjegyet kaptam. Diadalittasan jöttem haza és ettől a naptól kezdve, tanulmányaim végéig mindig az osztály emíns tanulója voltam. Állandóan dolgoztam és a magaviseletem példája volt. Nem emlékszem, hogy valaha is megintették volna, ellenkezőleg, engem mindig példának állítottak a többi tanuló elé.

A szocializmus utja

A szocializmus felé Nicolajevben juttattam először. Nikolajev egy visszamaradt vidéki város volt akkor és iskolái elég mély nivón állottak. 1896-ban kerültem ide és itt ismerkedtem meg Svigovszki kertésszel, egy eseb származásu nagyon képzett munkással. Az első intelligens munkás volt, akit megismertem. Újságokat járatott, németül olvasott, ismerte a német és orosz klasszikusokat és élénk részt vett a marxisták mozgalmában. Egy nagy vértényes kert közepén állott egyetlen szobából épített hajléka, ahol számos egyetemi hallgató volt bejáratos, különösen olyan, aki már egyszer börtönt is ült, vagy száműzetésben élt Szibériában. Jártak hozzá még a város fiataljai közül is a progresszívek, akikkel együtt állandóan a német szocializmus haladásáról és az Egyesült Államokban lezajlott választásokról vitáztunk. Mindezek a dolgok sokkal közelebbre érintettek bennünket, mint saját kórtülményeink és sorsunk. Svigovszki révén mi fiatalok hozzájutottunk tiltott könyvekhez is...

(Bucures) Kelet tudósítójától. Vasárnap strandja, délján háromtöbbsen megdógság is mályában. nyei arra a strand a és most foállapításán a három tüzhely felleg csak a tenni, merfelelős is a kétségteien ami a bazi

A fővár mindeddig állott. Abvalóban negárnak, m bűzös és sem merés egy kis vizzarándokol politikai ké néhány eradott fürdő szosszen a bámulatos karest első várta vasáknikulai ugyan 12. Délben 12 a fürdőzők fiatalember fokáról fejviből nem órával kés Megállapítás nosnak hi ügyelőség halálát az nem volt e ben a med ponyacsom Este 7 ó mülve volt egy holtas a hatóság helyszínre. Gheorghe a bukarest szolgálatot. balalát, a megállapítás

Este 9 ó kiürült és számubart

Mar III.

közi, hog kal a cég éve, c

Marcel C képviselő bélyeg ellenő maz.

Amer

Bezárták a bukaresti strandot, mert az ünnepélyes megnyitóján 3 haláleset és egy in flagranti rajtaérés történt

(Bucuresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kiseleff-szosszen vasárnap megnyitott végül Bukarest első strandja, de mindjárt a megnyitás napján három áldozatot követelt magának, többet megsebesültek és egy családi boldogság is örökre felborult a kabinok homályában. A megnyitás szomorú eseményei arra késztették a hatóságokat, hogy a strand azonnali bezárását rendeljék el és most folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a három emberéletért. Ami a családi tűzhely feldolását illeti, ezért valószínűleg csak a résztvevőket fogják felelőssé tenni, mert ha a strand igazgatósága felelős is a hiányos berendezésért, de kétségtelenül nem vádolható meg azért, ami a bazinokon kívül történt.

Fejes a halálba

A főváros fürdőzés szempontjából mindeddig a lehető legszomorúbban állott. A bukaresti trópusos hősek elől valóban nem volt, hova menekülni a polgárnak, mert a Dambovitá hallatlanul bűzös és piszkos vizébe egyetlen ember sem merészkedett, strand nem volt és egy kis vizért 25-30 kilométerre kellett zárúkolni. Hosszas előzmények és politikai komplikációk után a főváros néhány erdélyi vállalkozónak koncessziót adott fürdő építésére és ezek a Kiseleff-szosszen alig két hónap alatt valóban bámulatos gyorsasággal felépítették Bukarest első strandját. Kétezer kabin várta vasárnap a fürdőzőket és miután kánikulai meleg volt, az emberek csakugyan özőnével keresték fel a strandot. Délben 12 óráig semmi sem zavarta meg a fürdőzők örömet. Ekkor egy 19 éves fiatalember a trambulín legmagasabb fokáról fejét ugrott a medencébe és a vízből nem merült fel többé. Csak néhány órával később bukkantak rá holttestére. Megállapítást nyert, hogy Galvany Jánosnak hívják és a katonai vezérfelügyelőség hivatalnok. A fiatalember halálát az idézte elő, hogy a medence nem volt elég mély. Galvany ugrás közben a medence aljába ütközött és koponyacsonttörést szenvedett.

Este 7 óra tájban a fürdőzők megrémülve vették észre, hogy a víz tetején egy holttest uszít. Azonnal értesítették a hatóságokat, az ügyesség is kiszállt a helyszínre. Megállapították, hogy a halott Gheorghe Ionescu káplárral azonos, aki a bukaresti hadkiegészítőn teljesített szolgálatot. Hogy mi okozta a káplár halálát, azt mindeddig nem sikerült megállapítani.

Gazdátlan fehérmű és egy inflagranti

Este 9 órakor, midőn a strand teljesen kiürült és a kabinokat revidálták, a 774 számú kabin a legnagyobb meglepetésre

egy fiatalember ruháját és fehérműjét találták meg. Az iratokból megállapították, hogy az eltűnt Constantin Popescunak hívják, 17 éves és a felsőkédelmi iskola tanulója. A szerencsétlen fiatalember holtteste még nem került elő.

A főváros egészségügyi hivatala vizsgálatot rendelt el a titokzatos halálesetek okának megállapítására. Azt mondják, hogy a bazin két méternél jóval mélyebb, de erről a fürdőzőket nem figyelmeztették előzőleg és így olyanok beme-

részkedtek a vízbe, akik nem tudnak uszni. A vizsgálat lefolytatásáig a strand zárva marad. Talán nem is volna teljes a krónika, ha nem írunk még, hogy egy 5 óra tájban az egyik fürdőző két személyt fedezett fel kabinjában, akik közül az egyik a felesége, a másik pedig házának egy közismert barátja volt. Hatalmas perpatvar támadt, néhány pofon csattant el és a férj végül jegyzőkönyvet vett fel feleségének in flagranti rajta-

Két amerikai pilóta oceánrepülő útján Róma felé tart ma reggel startolt gépén

Ujra van min izgulni a világnak. Ma délutánra várják Rómába az amerikai repülőket

Newyork, július 9. — Old Orchardból jelentik, hogy Williams és Jansey pilóták ma 8 óra 49 perckor — amerikai időszámítás szerint — Róma vége felé, oceánrepülő útra startoltak. Egy mérföldes nekifutás után, a repülőgép száz láb magasságra emelkedett s a parti őrség egy vizirepülőgépe és két kereskedelmi hidroplán kíséretében nemsokára eltűnt szem elől a reggeli párás levegőben.

A kísérő hidroplánok másfelőrel ut után, visszatértek. A pilóták jelentették, hogy az oceánrepülőgép kedvező kilátások mellett kezdte meg az Océán feletti repülést. Az időjárás megfelelő.

A két oceánrepülő pilóta a start helyétől mintegy ezer mérföldnyi távolságban koszorút dob le azon a helyen, ahol két évvel ezelőtt az Old Glory plótái a tengerbe veszttek.

Old Orchard, július 9. — A Havas tavi irodia tudósítója jelenti, hogy Williams és Jansey pilóták oceánrepülő gépe egyfedeli Wright Wilbure motorral felszerelt repülőgép. Hossza 29 és fél, szárnyainak szélessége ötven láb és 135 mérföldes óránkénti sebesség kifejtésére képes. A gép egész alváza aluminium. Az alváz alja zöldre festve és mindkét oldalán nagy löttyökkel neve: Pathfinder (Cserkész).

Három és fél órával a start után, egyik utasszállító hajó jelentette, hogy a

Pathfindert ötszáz láb magasságban mintegy négyszázötven mérföldnyire a start helyétől repülni látta. A gépen láthatólag minden rendben van. A pilóták integettek a hajónak, de az intégetés idővázis és nem segélykérés volt.

London, július 9. — Old Orchardban nem tudnak újabb hírt a Pathfinder oceánrepülőgépéről, ami annak tulajdonítható, hogy a repülőgépen nincs rádió-állomás.

Ha semmi zavaró momentum közbe nem jön, a repülőket holnap a délutáni órákra várják a Rómától mintegy tízenöt kilométernyire délre eső repülőterre.

Az ország zsidósága új manifesztumban szólítja fel a kormányt a kultusztörvényt módosító javaslatának visszavonására

A kisenevi zsidóság szombaton vallási gyásznapot tart

(Bucuresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban közöltük, hogy a zsidóság reprezentánsai a régenstanácsnál tiltakoztak a kultusztörvény tervezett módosítása ellen. Ugyancsak hírt adtunk arról a tiltakozó gyületről, amelyet az erdélyi ortodox zsidó hitközségek tartottak a kormányt a zsidó hitélet autonómiájába való beavatkozása ellen. Az országból beérkező jelentések arról számolnak be, hogy a zsidóság ezáltal valóban imponáló egységgel mozdult meg, hogy a módosító tervezetnek törvénybeiktatását megakadályozza.

Bukarestben közvetlenül a zsidóság reprezentánsainak a régenstanácsnál történt audienciája után megbeszélés volt, amelyen az összes zsidó testületek képviselői résztvettek. Az értekezlet tiltakozó kiáltványt szövegezett meg, amely a következőképpen hangzik:

„Tekintettel arra, hogy a regáti és a csatolt területek zsidóságának a kultuszminisztérium által összehívott alakuló gyűlése állapította meg a zsidó vallás megszervezésének módozatait és megszögezte a zsidóság szenátusi képviselőjének választási törvényét;

tekintettel arra, hogy az alkotmány és a kultusztörvény autonómiát biztosítanak a zsidóságnak a vallásszervezeti statutumok elkészítésében;

tekintettel arra, hogy a zsidó felekezetnek biztosított alkotmányozó gyűléssel és az autonóm szervezkedési joggal szemben a kormány diktálja a szervezkedés módját;

tekintettel arra, hogy a szenátus kultuszbizottsága által elgondolt módosítások, bár likvidálják a rítusok és a hitközségek számát, mégis ellentmondanak a zsidó felekezet határozatainak és a

zsidó vallás önmegszervezési jogának; és tekintettel végül arra, hogy a törvényjavaslat a zsidó intézmények szervezkedésének alapját semmisíti meg, tiltakozik a zsidó vallás autonómiájának megsértése ellen és kéri a kormányt, hogy vonja vissza a törvényjavaslatot, hogy ezáltal elkerülhető legyen egy olyan vallásharc, amely sem az országnak, sem pedig a zsidóságnak nem hasznáhat.”

Aláírva: Dr. Niemrover főrabbi, szenátor, Ely Berkovitz, M. Schweig a regáti hitközségek szövetsége, Dr. Fischer József és M. Landau képviselők a Zsidó Parlamenti Klub, Dr. Fildermann, Horria Carp az UER, Dr. Bauberger, M. Benvenisti a Zsidó Nemzeti Club, Dr. B. Mendelsohn, Leon Blanaru a zsmagógák szövetsége, Dr. I. Goldberg az orvosok szövetsége és M. Gutmann a Chevra Kadisák nevében.

Kisenevből jelentik: vasárnap az Express-teremben nagy tiltakozó gyűlést tartottak a besszarabiai zsidók, óriási érdeklődés mellett. A gyűlés szónoka M. Landau képviselő volt, aki ismertette a tervezett módosítást és rámutatott an-

nak káros és veszedelmes voltára. Landau beszéde után a gyűlés határozati javaslatot szövegezett meg, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a kormány a zsidók reprezentánsainak meghallgatása nélkül akart egy, a zsidó vallást illető kérdésben dönteni, kéri a régenstanácsot, hasson oda, hogy a kormány a törvényjavaslatot vonja vissza és felhívja végül az összes zsidó intézményeket, hogy gyászuknak adjanak kifejezést és július 8-ától 12-ikéig tüzzenek ki gyászlóbogót épületeikre.

— Pénteken lesz a jugoszláv királyfi keresztelése. Belgrádból jelentik: Az újszülött királyfi keresztelése osjörtökön vagy pénteken lesz. Kennard angol követ képviseli a keresztapát yorki herceget. A dalmáciai köruton levő Sándor király és Mária özvegy királyné is már visszatértek bledi palotájukba a keresztelőre. Ebből az alkalomból széleskörű amnésziát hirdettek ki, amelyet kiterjesztenek politikai bűnösökre is, kivéve azokat, akiket államvédelmi vétség alapján ítéltek el.

A VILÁGHIRŰ

Marcel Guerlain

illatszergyár

PARIS

közi, hogy semmi közossége nincs azokkal a cégekkel, amelyek nevével visszaélve, cikkeiket neve alatt árúsítják.

MINDEN EREDETI

Marcel Guerlain készítmény egy a vezérképviselet által aláírott és lebélyegzett az eredetiséget igazoló ellenőrző szelvényt tartalmaz. Csakis speciális szaküzletekben kaphatók.

Blatt harisnya és kötött áruházában az elárusítás

tovább tart.

Blatt, Fötér 13.

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánásági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszei Erő, Str. Lipscaul 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Stresemann nyilatkozott Jules Sauerweinnak. Berlinből jelentik: Stresemann német külügyminiszter, aki jelenleg Baden-Badenben üdül, tegnap fogadta Jules Sauerweint, a Le Matin munkatársát és nyilatkozott a külügyminiszterek összehívandó konferenciájáról. Stresemann kijelentette, hogy nem tartja kedvező előjelnek azt a körülményt, hogy az érdekelt kormányok között már a konferencia helye és időpontja tekintetében ellentétek voltak a vélemények. Ezután az ellen nyilatkozott, hogy a konferencia ne egy jellelésben vitassa meg a napirendre kerülő, megoldandó problémákat. Stresemann szükségesnek tartaná, hogy ez a konferencia intézze el a Saar-kérdés megoldását is.

Hétszázötvenmillió dollárt adott jótékony célra, mégis gazdagabb, mint valaha. Londonból jelentik: Beérkezett jelentés szerint Rockefeller, a világ leggazdagabb embere, aki tegnap ülte meg kilenvenedik születésnapját, e születésnapon is eljárt szokatlanul sok pénzt. Rockefeller ma is szellemi frisseséggel rendelkezik a részletekben menően foglalkozik napi üzleti ügyeivel. Azt állítják, hogy magas korát mértékletes életmódja és anti-alkoholista volta biztosította részére. Vagyont ezeröttszázmillió dollárra becsülik s ez a vagyon állandó növekedést mutat. Rockefeller addig mintegy hétszázötvenmillió dollárt adott jótékony, emberbaráti célokra s minden adományozása utáni időben adományának tisztesével nőtt vagyonának értéke.

Kénsav, sósav, salétromsav, accumulator sav
minden erősségben, vagontételekben és ballonokban, gyári lerakatokban, legolcsóbban kapható:
Ullmann József és Fia
vegyiáru import Oradea. — Telefon: 6-77.

Épül az amerikai óriásléghajó. New Yorkból jelentik: A tengerészügyi minisztérium a Glen L. Martin Companyt bízta meg Amerika legnagyobb léghajójának elkészítésével. A léghajó, kolosszust, amelynek minden része fémből készül, három darab, egyenként 575 lóerős motor hajtotta már egyszer a hé-

A csehszlovákiai németek egyenjósítását és iskolai önkormányzatot követelnek. Prágából jelentik: A csehszlovákiai német kisebbséghez tartozó pártok párt-napján semmi incidens nem történt. A németek határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik a csehszlovákiai németek egyenjósítását, a béke, diktátum megváltoztatását és iskolai önkormányzatot.

Vérfürdőt rendezett egy dühöngő frült. Hamburgból jelentik: Utórsen közepében egy parasztagazda megőrült és borzalmas vérfürdőt rendezett. Kaszája val nekirohant az embereknek, két asszonyt, két gyermeket és egy férfit súlyosan megsebesített. A dühöngő örült nagynehezen sikerült megfékezni.

Rockefeller felépítteti Amerikában az Eiffel-torony pontos mását. New Yorkból jelentik: Rockefeller nyilatkozott a sajtónak, hogy legközelebbi születésnapján Eiffel-toronyal lépi meg Amerikát. Elkészítteti a franciák büszkeségének pontos mását és Amerika valamely nagyobb városában állíttatja fel.

Anglia és Irország között két tengeralattjáró összeütközött

A karamból következtében 24 ember vesztette életét

London, július 9. Az angol tengerészeti hivatal ma hivatalos közleményben közölte a közönséggel, hogy Anglia és Irország között, a Szent Dávid-fok közelében, az északi szélesség 52. fok, 4-ik percénél, a nyugati hosszúság 5. fok, 58. percénél két tengeralattjáró, a H. 47 jelzésű és az L. 12 jelzésű össze-

ütközött. Az iszonyatos karamból következtében az L. 12 jelzésű tengeralattjáró egy embere eltűnt, míg a H. 47 jelzésű tengeralattjáró személyzetéből csak két embert sikerült megmenteni, a többi huszonegy ember a hullámsírban lelte rettenetes halálát.

A minisztériumok liberális ágensekkel vannak tele

Pompiliu Ioanijescu leleplezése a Kamarában minisztériumi vezérigazgatókról, akik állandóan informálták a volt liberális minisztereket

(Bukaresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet (ud) A kamara mai ülésén napirend előtt Pompiliu Ioanijescu kormány parti képviselő interpellált, aki felhívta a kormány figyelmét arra, hogy egyes minisztériumi főtisztviselők kvalifikálatlan arroganciával viselkednek a képviselőkkel szemben. Kérte a kormányt, hogy a légszigorúbban járjon el egyes minisztériumok vezérigazgatóival szemben, akik tudomása szerint feljárnak a liberális pártklubokba és na-

pontha informálják a volt liberális minisztereket a minisztériumok eseményeiről. Pompiliu Ioanijescu konkrét adatokat tart a parlament elé, amelyek szerint a közoktatásiügyi minisztérium egyik vezérigazgatója Anghelescu volt liberális minisztert mindarról informálta, amíg a minisztériumban történik. Bészédének végén újra kérte a kormányt, rendezzen nagytakarítást és seperje ki a minisztériumokból azokat, akik nem oda valók.

Mesterségesen táplálják a kolozsvári katonai kórházban az éhségstrájkolókat

Ma dönt a bukaresti semmitűzők arról, hogy vonatkozik-e az amnesztia a kolozsvári éhségstrájkolókra

(Cluj-Kolozsvár, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától). A várya-várt semmitűzők döntés, mely végre kimondaná a döntő szót az immár csaknem a halállal vívódó politikai foglyok sorsát illetően, a mai napon sem érkezett meg a kolozsvári hadbíróshoz. Miután az éhségstrájkoló testi állapota most már olyan kritikus fázishoz érkezett, hogy elpusztulással lehet számolni, a kolozsvári katonai kórház orvosa ma kénytelen volt elrendelni, hogy az éhségstrájkolókat mesterségesen táplálják.

nesszia minden eszközzel való kiszűrtése, illetőleg eldöntése az illetékes hatóságoknak nemcsak jogi, hanem lelkiismereti kötelessége is kellene, hogy legyen. A döntés most már igazán nem tűr halasztást, mert emberi életéről van szó s nagyon könnyen megtörténhetik az, hogy az esetleg megadott amnesztia már nem fog éleket találni.

Az éhségstrájkolókat utolsó erejükkel is ellentállottak ennek a mesterséges táplálásnak, miért is kénytelenek voltak velük szemben erőszakot alkalmazni és nyolc katonai segítségével végrehajtani a mesterséges táplálást. Az egyik éhségstrájkoló fogoly, névszerint Chaja Lipschitz tanár, közben öngyilkosságot akart elkövetni, ki akart ugrani a kórház ablakán, azonban ebben a tettében még idejekorán megakadályozták.

Ebben a manifesztációban azonban a polgári lapok csodálatosképpen magukra maradtak. A hivatalos munkáspártot képviselő szociáldemokrata párt, amely tekintélyes parlamenti képvisellel és sajtóval rendelkezik, előttünk érthetetlen okokból sem sajtójában, sem a parlamentben nem interveniál az éhségstrájkoló foglyok érdekében. Nemcsak nem tudjuk megérteni a szociáldemokraták teljes közönyét, mert az éhségstrájkoló foglyok mégis csak közelebb állanak a szociáldemokratához, mint a polgári társadalomhoz és ez esetben nem elvi ellenfelekről van szó, hanem jogi és humanista szempontokról, amelyeket mindezekig elfelejtettek alkalmazni. Azt hisszük, hogy elsősorban mégis a munkásoknak volna kötelességük éhségstrájkoló társaik érdekében interveniálni.

Annak ellenére, hogy mi polgári lapok természetesen nem vagyunk elvi közösségek az éhségstrájkolókkal, sőt világnézeti nagy távolságok választanak el tőlük bennünket, pártokon és világnézeten felülálló humanizmus nevében fel kell emelnünk szavunkat az éhségstrájkoló foglyok mellett, akik immár a halál küszöbére érkeztek meg. Hangoztatnunk kell, hogy a rájuk is minden bizonnyal vonatkozatható am-

Itt említjük meg, hogy értesüléseink szerint a bukaresti semmitűzők, amely már kétszer elhalasztotta tárgyalását, ma, szerdán fog dönteni arról, vajjon a kolozsvári éhségstrájkolókra vonatkozik-e az amnesztia vagy sem.

Szanatóriumok! Kórházak!
A betegek kényelmét szolgálják, ha a
Tungsram opál-takaréklámpát
alkalmazzák.
Szabályozható nagyobb és kisebb fényerősségre.
Nem kápráztat, kíméli a szemet.
Kapható mindenütt!

Házilag készíthető
Szóda víz
jó, tiszta, olcsó.
1 liter. Lei: 3.50
Főlerakat:
Emil Schuster
CLUJ.

A budapesti cseh követ átadta a magyar kormányának a hidasméti incidens ügyében készült jegyzéket. Prágából jelentik: Beavatották szerint a kormány Pallier budapesti követ útján átadta a magyar kormányának a hidasméti incidens ügyében kilátásba helyezett jegyzéket. A jegyzék megindokolja a kormány álláspontját, hogy mielőtt látja Pecha letartóztatásánál a magyar-cseh vasúti egyezmény rendelkezéseinek megsértését. A jegyzék közli azt a módot is, amely a kormány álláspontja szerint alkalmas lenne az incidens likvidálására.

Bicsad fjrdő nyitva június 1-től. Elsőrangú orvosi szaktudományokkal ajánlva a gyomor, bél, gége hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. bajoknál. Ivókúra, melleg ásványvíz és szénasavas fürdők, hidegvíz gyógyfürdő és inhalatórium. Strandfürdő. Állandó fürdőorvos. Napj pensió 240 lejtől. Diétás konyha. Gyógy- és zenédíj nincs! Vasút, posta, távirda helyben. — Baile Bicsad, jud. Sătmár.

Lloyd George Németországban fog nyaralni. Londonból jelentik: Lloyd George volt miniszterelnök és családja a Daily Chronicle értesülése szerint az idői nyarat a Schwartzwaldban fogja eltölteni. Lloyd George csak a parlamenti szünetet várja meg s azonnal megkezdte nemzeti utazását. A volt miniszterelnöknek a háború kezdete óta ez lesz első németországi útja.

Az angol királyon új műtétet hajtanak végre. Londonból jelentik: A közvéleményt izgalomban tartották a király állapotában beállott kedvezőtlen változásról szóló hírek. Egyesek tudni vélték, hogy az uralkodó állapotát egyelőre nem engedi meg a Londonból elutazást a sendringeni kastélyba utokurára. A most kiadott orvosi jelentés megállapítja, hogy aggodalomra nincsen ok. Hír szerint a röntgenvizsgálat egy részét már tegnap lefolytatták. Ez ötnegyedórán át tartott. Ugy tudják, hogy nincs kizárva új műtét lehetősége.

Los Angelesben is reneg a föld. New Yorkból jelentik: Los Angeles környékén tegnap heves földrengés volt.

Felmentették Fachot főügyész merénylőjét. Párisból jelentik: A Havas távirati iroda jelenti, hogy az esküdtzék Benoit-t, Fachot főügyész merénylőjét felmentette. Benoit az ítélethozás után az esküdtzékhez fordult és közszózatot mondott felmentő veredéjükkért. Erre az esküdtzék elnöke ezt felelte: A felmentést köszönje meg Fachot főügyésznek. Benoit erre a főügyész elé lépett és megindult hangon köszönetet mondott a tárgyalás folyamán tanúsított jóindulatáért.

Chamberlain lázas beteg Londonból jelentik. A Daily Express közlése szerint Chamberlain lázas hűléssel ágyban dől. Orvosai tekintettel arra, hogy a volt külügyminiszter tavaly már keresztül esett súlyos természeti betegségen, teljes nyugalmat rendeltek el.

Mint rendezen: Lisszabonban újra összehívást fedeztek fel. Párisból jelentik: Ideérkezet jelentések szerint Lisszabonban újabb összehívást és puccstervet fedeztek fel. A résztvevőket, több politikust és katonatisztet letartóztattak.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Untó Cluj

Rác

Budapesti gyalogezretek, kering 11.10: Nem állásjelentés Gramofon számok, jangversen hangversen jelzés, időj miszerarak ság Morse Géza felolv se", 16.45: lentés, hirc olvasása: szállító? Részletek operettek 19.45: A S versenye a ti zenepav sonezy Gy Siegfried-ic a „Faust“ millo belé fóniája. 21: Melles versenye, senyénekcs gorán kísé Dolmányi, 22.15: Pon és hírek. Tóni cigán a Boross-ka hangversen dás Makk A hangve Strauss, Le lin, 20.30: zene, 22.30: 20.30: Szlo kvartett, o Fiharmoni 20.15: Ke 20.15: Szim ruk: Gust és Brahm Rendszeren vényzi zen seny, után

A világ legnagyobb nyelvész-tudósai a Lidón a tengerbe fullt. Velencéből jelentik: Alfredo professor, a világ legnagyobb nyelvész, a Lidón belefullt a tengerbe. A nagy nyelvész, a nyelvek szeretőjét kutatta és munkáiban kimutatta, hogy a világ összes nyelvei tiz premier nyelvűből származnak. Kiváló nyelv-tudósára jellemző, hogy egy-egy idegen nyelvet napok alatt megtudott tanulni.

Sportrepülőverseny tizenkét európai ország fölött. Budapestről jelentik: A francia Aero-klub augusztusban tizenkét ország fölött sportrepülő-versenyt rendez. A verseny egyik állomása Budapest lesz. Az Aero-klub husz díjat tűzött ki, köztük az első díj száz ezer frank Mussolini pedig egy sportrepülőgépet ajánlott fel a győztesnek. A magyarok nem neveztek be a versenyre, mert a nevezési költségek tízennyolc ezer pengő tennének ki. A mestíngén tizenkét állam vész részt, köztük Csehszlovákia és Jugoszlávia.

A pápai nunciust átnyújtotta megbízólevelét az olasz királynak. Rómából jelentik: Burgundicini apostoli nunciust ma kihallgatáson jelent meg a királvánál akinek átnyújtotta megbízólevelét. A nunciaturáról a Kvirinálig terjedő utvonalon nagy tömeg lepte el. A sokaság érdeklődéssel szemlélte a nunciust és a diszkiserejét diszhintóikon. A királyi audiencia után a nunciust látogatást tett a Chigi-palotában Mussolini miniszterelnökénél, aki a látogatást késedelem nélkül még ma a nunciaturán visszaadta.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szerda, július 10.

Budapest, 9.15: A m. kir. 1. honvédelmi miniszter hangversenye. Operarészletek, keringők. Közben hírek közvetítése. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat, vízallásjelentés, magyarul németül. 12.05: Gramofonhangverseny. Indulók, ének-számok, jazzkísérettel. 12.25: Hírek, 12.35 hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.30: A Magyar Rádió Újság Morse-tanfolyama. 16.15: Ignády Géza felolvasása: „Bus Csapó hazatérése”. 16.45: Pontos időjelzés, vízallásjelentés, hírek. 17.10: Sándor Kornél felolvasása: „Miként lett belőlem japán szállító”. 17.45: Zenekari hangverseny. Részletek Bob herceg, Drótostót című operettéből. 19: Rádió amatőrpósta. 19.45: A Székesfehérvári Zenekar hangversenye a városi Igazgatóság előtti zenepavillonból. Közreműködik Losonczy György operaházi tag, Wagner: Siegfried-idill, Gounod: Valentin imája a „Faust”-ból. Bizet: Carmenjéből Escamillo belépője, Beethoven: VIII. szimfóniája. 20.55: Lőversenyeredmények. 21: Melles magyar vonósnégyes hangversenye, Nedelkovits Anna hangversenyének előhangversenye. Zongorán kísér: Polgár Tibor. Műsoruk: Dohányi, Mozart vonósnégyes. Utána 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd Győri Lakatos Misi és Tóni cigányzenekarának hangversenye a Boross-kávéházban. Bécs. 21.15: Osellóhangverseny. Műsoruk: Beethoven „Judas Makkabeus” és Goldmark-szonáta. A hangverseny után könnyű zene Strauss, Lehár stb. operatársulatok. Berlin. 20.30: Esti hangverseny. 22: Táncczene. 22.30: Éjjeli hangverseny. Belgrád. 20.30: Szlovén népdalok. 22.05: Rádiókvartett, operarészletek. Pozsony, 19: Filharmonikus hangverseny. Breslau, 20.15: Kerti hangverseny. Frankfurt, 20.15: Szimfonikus hangverseny. Műsoruk: Gustav Mahler VII. szimfóniájából és Brahms I. szimfóniája. Hamburg, 20: Remdörzenekar hangversenye. 22.15: Kávéházi zene. Kattowitz, 20.30: Hangverseny. Kassa, 19: Szimfonikus hangverseny, utána magyar nyelvű közlemé-

nyek. Köln: Vidám szerelmi est. Krakow, 20.30: Hangverseny, utána kávéházi zene. Lipsce-Drezda, 20: Nyári dalok. Milánó, 20.25: Könnyű zene. Nápoly, 21.03: Massanet „Manon” c. operájának közvetítése. Prága, 19.05: Filharmonikus hangverseny. Stuttgart, 20.15: Népszerű hangverseny. Varsó, 20.30: J. Oziminski (hegedű) és H. Salecki (tenorista) hangversenye. Zürich, 19.33: Női karének.

CSÜTÖRTÖK, július 11. Budapest, 9 óra 15. Mandits szalonzenekar hangversenye. Operarészletek, tangók, operatársulatok. Közben hírek közvetítése. 12 óra 05. A rádió házirojának hangversenye. Hubay: Kossuth nótá. Mendelssohn. Andante és Scherzo. Lőte-Farnos, tangó. Közben hírek közvetítése. 13. Pontos időjelzés, időjárás jelentés. 14.30. Hírek, élelmiszer árak. 16. Rádió szabadegyetem. Magyar operának, gramofonlemezei. Róza Lajos: Borsdóly és Valentin imája a „Faust” operából. Környei Béla két áriája a Bajazzokból, Cavaradossi áriája a Toscából és Virágaria a „Carmen” című operából. Közben dr. Prém Loránd min. államtitkár tart előadást „Nyári sportok” címen. Utána pontos időjelzés. Időjárás jelentés. 17.15. Hancoczy Jenő m. kir. kísér. igazgató előadása „A kenyér sütése és eltarthatósága” címen. 17.40. Gervay Erzsébet operatársulat hangversenye. Zongorán kísér Bolgár Tibor. Műsorán szerepelnek Schumann, Schubert, Strauss, Stravinszky, Bartok, Kelen és Lányi dalok. 18.25. Emlékezés Reviczky Gyulára, halálának 40-ik évfordulóján. Felolvassa Molnár Endre. 19. Nagyváradi Bura Sándor és cigány-

zenekarának hangversenye. 20.30. Kabareést a Studióból. „Mazsola” tréfa egy felvonásban. Sanek Péter tilinkó számai: 3. Vészfék. Székely tréfa. 4. Medgyaszay Vilma számai. 5. Aranyos órák. vigiáték. „Inspatió”, Női Karoly vigiáték. Utána pontos időjelzés, időjárás jelentés, hírek. 22.35. Mástiélóra: könnyű zene.

Bécs: 20. A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. Smetana, Mozart, Goldmark, Liszt Schubert, Offenbach műveiből. Utána esti szórakoztató zene. Berlin: 20.30. Szimfonikus hangverseny. 22 óra 30. Táncczene. Belgrád: 20.25. Szórakoztató zene. Pozsony: 20. Karének. Breslau: 20.30. Népszerű hangverseny. 22.30. Táncczene közvetítése Berlinből. Frankfurt: 20. Hangverseny. Hamburg: 20. Hans Depser tenorista hangversenye. Műsorán szerepel: Mozart, Wagner, Gounod, Weber, Schubert áriák. Kattowitz: 20.30. Esti hangverseny. 22.45. Táncczene. Kassa: 20. Karének. 22.15. Mezőgazdasági árfolyamok, magyar nyelvű közlemények. Königsberg: 21.35. Németköltők estje.

Köln: 20. Beethoven „Fidelio” című operájának közvetítése. Lipsce-Drezda: 20. Vidám modern zene. Milano: 20.30. A. Catalani „Dejanice” című operájának közvetítése. Utána jazzband. Nápoly: 21 óra 02. Egy operett közvetítése. Prága: 21.30. Hegedű és zongorahangverseny. Stuttgart: 21.45. Nicolai Grandan eselohangversenye. Varsó: 20.30. Csajkovszky hangverseny. Műsor: Ouverture Le Palatin, 2. Suite 3 me, 3. Chant, 4. Poème symphonique, „L'Orange” 5. Suite Cassey Noisette.

Közgazdaság

A CFR 55.000 tonna sint rendelt a pályatestek rendbehozatalára

1929-30-ban új sinekkel cserélik ki Predeal és Nagyvárad között a sineket. 225 millió lej hitelt kapott a CFR talpfevásárlásra

(Bukaresti-Bukarest, július 9. Az Uj Kelet tudósítójától). A CFR igazgatótanácsa legutóbbi ülésén az ötmilliárdos hitelből az alábbi rendelkezéseket tette:

1. A francia és a belga üzemekből harmincezer tonna 45-ös típusú sint körülbelül 250 kilométernyi távolságra.
2. A Resicától 20 ezer tonna 40-es típusú sint, körülbelül 200 kilométernyi távolságra.
3. Ugyancsak a Resicától ötezer tonna 45-ös típusú sint, körülbelül 50 kilométernyi távolságra.

Összesen 55 ezer tonna sint rendeltek, mintegy 480 kilométer távolságra. Az 1929-1930. évre előírt program szerint a 45-ös típusú sinekkel az alábbi nagy megterhelhetőségű vonalszakasz sineit fogják kicserélni:

Tecuci-Barbosi. Tövis-Nagyvárád, Craiova-Karásbebes, Grajduri-Ciurea és Predeal-Tövis. Összesen 547 kilométer, amelyből 247 kilométer anyag a német hadikárpótlási számla terhére megy.

A negyvenes típusú sinekkel, amelye-

ket a Resicától rendeltek, az alábbi kevésbé fontos és az előbbieknél kisebb megterhelhetőségű vonalszakaszok sineit cserélik ki:

Tecuci-Jasi, Branesti-Jigalia (a bukarest-constancai vonalon) és Pitesti-Piatra-Olt.

A vasúthálózat ujjaépítésének programjában szerepel néhány vonalszakasz kettős sinnel való ellátása is. Így megkettőzik a simpárt Marasesti-Tecuci, Adjud-Marasesti, valamint Cernavoda és Constanta között, összesen 105 kilométer távolságra.

A CFR igazgatótanácsa egyben elhatározta, hogy a külföldnek szánt megrendeléseket csak azokban az országokban fogják eszközölni, amelyek résztvettek a kölcsön aláírásában és csak abban az arányban, amilyen összeget jegyeztek le.

Mint hogy a pályák rendbehozatalához talpfára is szükség van, a pénzügyminiszter 225 millió lejes hitelt szavazott meg a CFR részére a szükséges talpfamennyiség beszerzésére.

A külföldön tett rendeléseket árverés nélkül közvetlenül adta ki a vasút.

Az okiráltságban engedélyezett moratórium teljes joghatállyal bír a csatolt területeken is. Jogszkörökben már régóta vita tárgyát képezi, hogy az okiráltságban engedélyezett moratórium törvényes joghatállyal bír-e Erdélyben és általában a csatolt területeken. A brassói tábla a napokban ez ügyben elvi döntést hozott, amennyiben konkrét esetben kimondta, hogy az okiráltságban elrendelt moratórium teljes joghatállyal bír Erdélyben és általában a csatolt területeken.

Az új kereskedelmi törvénykönyv törvényjavaslata csak az őszi ülészak végén kerülhet a parlament elé. Közöltük, hogy a kormány az új kereskedelmi törvénytervezetet a parlamenti ülészak bezárása előtt az érdekelteknek ki akarja osztani, hogy az őszi ülészak megnyitásáig, amíg a javaslat a törvényhozáskor elé kerül, az érdekképviseletek már véleményeiket beterjeszthessék. Mivel azonban a törvényelőkészítő bizottságot Rosenthal és Radulescu jogtanácsosokkal csak a napokban agészítették

ki, az új kereskedelmi jog elkészítése a július 15-én megkezdődő nyári szabadulás előtt nem nyerhet teljes befajezést és így az csak az őszi ülészak végén kerülhet parlament elé.

Az erdélyi cukoripartermelői vándorgyűlései. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület cukoripartermelői szakosztálya július 14-én Marosvásárhelyen, 18-án Marosvásárhelyen, 28-án Mezőbándon tart cukoripartermelői vándorgyűlést. A vándorgyűlésekre vonatkozó felvilágosításokat a szakosztály készíttével ad.

453 milliárd a francia államadósság. Franciaország államadóssága 1929 május elsején 454,9 milliárd francia frank volt. Ebből 273,7 belső adósság, 17,3 milliárd frank kereskedelmi természetű külföldi adósság, a további 163,8 milliárd frank pedig szövetségi adósság. Amerikának és Angliának. Ismeretes, hogy Franciaország 74,3 milliárd frankot tartozik fizetni Amerikának a következő 57 év alatt. Az angol adósság 89,6 milliárd frankot tesz ki. Ha az egyezményt a franciák rövidesen nem ratifikálják, úgy Franciaországnak augusztus elsején 10 milliárd frankot kell egy összegben fizetni Amerikának.

No. 38/929.

Konkurs.

Die hierortige Gemeinde sucht einen... (Közlés a helyi önkormányzat részéről egy munkavégző személy kereséséről.)

Havas Prases. Izrael Notar.

Kereskedők figyelmébe!

Kötött selyemdrág és kombinere saját érdekükben kérik ajánlatot. Női-férfi fehérneműt kiadott anyagból olcsón, ízletesen gyors kiszolgálás mellett készítenek. „Erica” fehérneműgyár Brasov, Strada Portii 50.

Mersul autobuselor MERA & COMP. Autobusz menetrendje

Şimleul-Silvaniei-Zălah Szilágysomlyó-Zilah.

I.	II.	III.	IV.	Pleacă Indul	Soseşte Erkezik	I.	II.	III.	IV.
6 ³⁰	8	13	18	Şimleul-Silv.	7 ¹⁵	11 ³⁰	14 ³⁰	19 ³⁰	
7 ³⁰	9	14	19	Zălah	6 ¹⁵	10 ³⁰	13 ³⁰	18 ³⁰	

Legatúra spre Jibou-Dej: - Csatiakozás Zsibó-Dés felé: 7³⁰ şi 14³⁰.

Zălah-Crasna-Ciucea Zilah-Krasna-Csucsá

I.	II.	III.	Pleacă Indul	Soseşte Erkezik	I.	II.	III.
6 ¹⁵	13 ³⁰	18 ³⁰	Zălah	7 ³⁰	14	19	
7 ¹⁵	14 ³⁰	19 ³⁰	Crasna	6 ³⁰	12 ⁴⁵	18	
8 ¹⁵	16 ¹⁵		Ciucea		11 ⁵	16 ⁴⁵	

Şimleul-Silv.-Crasna-Ciucea Szilágysomlyó-Crasna-Csucsá

I.	II.	III.	Pleacă Indul	Soseşte Erkezik	I.	II.	III.
6 ³⁰	14	19 ¹⁵	Şimleul-Silv.	7 ¹⁵	14	19	
7 ¹⁵	13 ⁴⁵	20	Crasna	6 ³⁰	12 ⁴⁵	18	
8 ¹⁵	16 ¹⁵		Ciucea		11 ⁵	16 ¹⁵	

In Ciucea au legatúra Csucsán csatl. a vonatkozhoz: Indul Csucsáról Várad felé gyors 10³⁰, gyors 14³⁰, személy 16³⁰, Kolozsvár felé személy 9³⁰, Rapid pers. 9³⁰, Rapid 11³⁰, acc. 10³⁰, pers. 10³⁰.

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

Zavart volt, szinte tébolyodott. Anyja képe ugrott föl a fantáziájában, valahányszor a fegyver ravasza megesattant és a meleg cső végén megimbolygott a kuciny puskaporfelhő.

— Menjünk vissza, amott áll egy fa — mondotta Ferenc a tapasztalt katona hosszúságával. Enni is szeretnék. Ittálisan fáradt vagyok.

Jazomir a visszavonuláshoz boldogan hozzájárult.

Végzetes, szörnyű ötlet volt. Tíz lépést sem csusztak vissza, amikor Ferenc fölemelkedett és látszólag a szeméhez tapasztotta, hogy a fa mögött alkalmasabb fedezetet keresen.

Akkor z... z... z... sziszegett és egyet ütött Jazomir mellett. Az ütésben tépés és szakítás is hallatszott, valami tébolyító állati hördülés. A Ferenc hangja volt, akinek a jobb arcfelét tépte magával a hegyes lövedék. Az ólom lerántotta az üregesonttal a jobb szemét, melynek másik féloldala kimeredt a véres, zuzott csontszilánkok közül.

A lövés földre terítette, háttal vágódott le és a kemény göröngyökben a sarkaja úgy összeütődött, hogy ettől a tarkója még külön is csupa véres seb lett.

Jazomir egy bajtársa segítségével levitte a szanitéc sátorba. Ferenc eszméletlen volt, magas lázt mértek le rajta és amikor magához tért, fájdalomában lelépte a kötetet. Örvénygött, nem ismerte meg a barátját és pokoli kínjai fölhasították rejtett érzéseit.

— Lámpavasra velük — kommandirozott. Föl a császarokkal, föl a miniszterekkel, föl az újságírókkal! Egy-kettől Mit piszmogsz hóhér! Gyorsan, gyorsan, nem akarom látni őket! Sinter el velük a pöccögőrből!

A kivülről korrekkt katona igaz bensője, a lefojtott káromkodás most fölrobant és szerteáradt a tavaszi reggelben. Jazomir megijedt és odahajolt a barát füle fölé, mialatt a szanitéc új kötetet tett az irtó sebre.

— Ferencém hagy abba! Még bajt csinálhatsz magadnak!

— Ne azzal törődj — szölt a szanitéc — kösd le, nesze zsinag a karját! Mert, ha megint letépi a kötetet, az ezredorvos ur engem is betétet a svatmba.

Ferenc engedelmességet és összeszorított torokkal nézte a barát vergődését.

— Meg fog halni szegény — jegyezte meg elérzékenyülten a szanitéc. Szigorú katona volt, de jószívű, együtt voltam egy cugban vele.

— Vigyék le a tábori kórházba, operálják meg! — idegeskedett Jazomir. Még lehet menteni.

A katona szó nélkül megint Ferenc bonolja alá tette a lázmérőt. Jazomir az alatt még mindig barátjára hajolva, hallgatta az egyre halkuló káromkodásokat. De már csak suttogott.

— Te Jazomir! Te! Te!

Tulvilági gyöngédség volt ebben, olyan hang és olyan szavak, amikhez öléls kell. Jazomir gyorsan felbontotta Ferenc lekötött kezeit és a lehulló kart a nyaka közé vette.

— Beszélj Ferencém, beszélj!

— Te Jazomir, te, te... — és a hang sírásra vibrált — szeresd Magdát... mondd neki...

Itt megakadt, erői zuhantak. A szanitéc a halódó szívet kémlelte.

— Ki van zárva! Nem bírja — jegyezte meg.

A sebesült ereje utolsó lobbánásával bafejezte az elakadt mondatot.

— Mondd neki, hogy hiszek az örök életben és valahol még találkozunk.

— A teste még forró volt, a hőmérő higanya fölemelkedett a cső tulsó hegyébe.

— Ide nézzen — mutatta a szanitéc — negyvenkettő. Nem lehet csinálni semmit vele.

A pulzusa kihagyott, az egyetlen látható szeme megmerevedett, csak a szemhéja rándult egyet-egyet. Tüdejé apró, gyors ritmusokban futotta le az élet végső akkordjait.

Jazomir lefejtette magáról a sárguló kezét és megszorította. Aztán csókot szorított a haldokló szemére.

— Gyereünk, gyereünk!

Le kellett emelni Ferencet az ágyról, mert az ágyakra szükség volt. Hoztak újabb sebesülteket, hatot, ami azt jelentette, hogy az előnyomulás körül azért mégis voltak némi bajok.

Jazomir nem kért az előnyomulás dicőségéből, barát nélkül Ferenc sorsára jutni, fortelmesnek tűnt föl előtte, a legborzasztóbbnak, ami embert érhet. A tudata alól mindig fölbujkáltak a hazulról hozott elkeseredés emlékei. Egy öreg ember, kivel reggelente sorban állott cukorért, minden egyes alkalommal mondotta: „Mit masiroztatunk Oroszországra? Mi bajunk volt nekünk a muszkákkal?”

Az öregnek két fia volt ugyanis az orosz fronton, ezek miatt fájt főleg neki a háború. „Rendes hadvezetés mellett — dohogott — egy háborút fél esztendő alatt intéznek el. Én is voltam katona, megszálottuk Hercegovinát, de ki az ördög háboruszkodott évekig!” Mögötte a sorban, erősen hozzászorulva állott egy cérnángu pupos zsidócska, aki keserű szájjal kontrázott neki. „Hosszu betegségnek halál a vége.”

— Az éjszakát egy faluban töltötte kimerülten, a barát elvesztése fölött érzett tikkasztó sivársággal a lelkében. Nem tudott gondolkozni, holott fantáziájában Ferenc halotti képével egész nap azon tépelődött, hogyan szabaduljon a front mögé, ahol a maga részéről likvidálna a háborút.

Most fáradtan és gondolatlanul hempergett. A sok menekülési terv megrostálatlanul hevert az agyában és ahhoz sem volt kedve, hogy átnézzze a halott baráttól elvett leveleket.

Reggel (egy istállóban aludt) kinyújtózott, kidugta a padláslyukon fardtságtól, fásultságtól megszerzett fejét és belenézett a világba. Ez a világ messze bokrok horizontján ért véget, a láthatár fölött friss fehér párák oszladoztak, alulról, a rutén paraszt udvarából a trágnyalé édeskés éles szaga összevegyült a rügyfakadás friss, gyöngéd illatával. Legkivánatosabb az élet ilyenkor. A magasból ideleltszott apró faragott, kettős keresztjeivel a temető zöldbe borult cserjeivel, pár koszorúval, amik a fákon teleltek, aszott, barna levélmaradványaikkal a hős reggeli szél furcsa gverekkringással lóbált.

Társzerekek eléjük fogott bivalyokkal mentek a temető felé, fejüket idő-oda lóbálva. A temető előtt megállottak. Görnyedt, álmos dübörgéssel zárt rendben csapatok jöttek, mögöttük gulyás-ágyuk. Trombitaszó.

Ellenség tehát nincs a közelben, de itt lenni egyedül, igaz bajtárs nélkül, felvonulni őráratokban, éjszakázni, rekviálni és látni Grigort — ez sehogyszem teszi kívánatossá a katonaéletet.

(Folyt. következik.)

MOZI

CORSO-filmstúdió műsora:

Szerda 5, 7, 9 órákor premier: A kis szökevény. Pompás vigjáték. Főszerző: Nagy Kató az aradi származású, nagy sikereket ért filmsztár és Vivian Gibson. Előjáték: Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Csütörtök 5, 7, 9 órákor: A kis szökevény. Nagy Kató legsikerültebb vigjátéka. Partnere: Vivian Gibson, kinek alakítása mindig lebilincsel a közönséget. Előjáték: Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Péntek 5, 7, 9 órákor: A kis szökevény. A szezon egyik legjobb vigjátéka. Főszerző: Nagy Kató és Vivian Gibson. Előjáték: Amerikai vigjáték 2 felvonásban.

GRAND

nyári mozgó műsora, városháza udvarán

Szerda, csütörtök, péntek este 9 órákor: Brodi Sándor világhírű regénye a Szerető. Főszerző: Hary Lierdtkő, Dina Crala és Hans Junkermann.

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd este 9 órákor 2 szenzációs premier: A veszedelemes bübáj. A legszebb szöke amerikai filmszínésznővel, Ralston Estherrel és a Wings főszereplőjével: Arlen Richarddal. Ugyanakkor Zakariás dudája. Főszerző: Jack Duffy, a világ legkedveltebb komikusa. Ezenkívül nagyszerű kísérés műsor.

SPORT

WAC—Juventus 8:0 (6:0). Egyik reggeli lapírsunk eredeti nagyváradi tudósítása alapján azt a hírt közli sportrovatában, hogy vasárnap játszották le a NAC szenzációs győzelmével végződött NAC—WAC meccset, amelyet ennek alapján a nap legfontosabb eseményének tüntet fel, egyben közli, hogy a WAC ezzel be is fejezte romániai turnéját. Lapírsunk tudomására hozzuk, hogy a NAC—WAC mérkőzést még az elmúlt szerdán játszották és erről az Uj Kelet be is számolt. A WAC ellenben nem utazott el Romániából, hanem Bukarestben játszott vasárnap a Juventus nemzetközi csapatával, amelyet 8:0 (6:0) arányban győzött le. Ugy látszik, a bukarestiek bosszúlták meg a bécsiek a váradi lelkét.

Vizsgálatot indít a Banatul. A Banatul vezetése nem tud belenyugodni a kolozsvári vereségbe. Erre vall, hogy értesülésünk szerint vizsgálatot indítanak több játékosuk ellen, akik állítólag sportszerűtlenül viselkedtek a Románia-mérkőzésen. Az ügynek szenzációs fejleményit ígér a b'avatottak.

Temesvár—Nagyvárad. Temesvárnál vasárnap nagy programja lesz. A nagyváradi válogatott szerepel a Banatul fővárosában és vendégjátéknak fokozottabb jelentőséget ad a rendezés, hogy a temesváriak nagy győzelemmel szeretnék megmutatni, hogy a legutóbbi vereségeik nem klasszissuk hanyatlásának, hanem más okoknak, esetleg véletlen körülményeknek eredményei. Nagyvárad viszont a bécsiek ellen aratott győzelemre szeretne ráduplázni.

A temesvári szövetség feljelentette Salvan Virgil mérnököt a bukaresti központnál. A Kolozsvár győzelmével végződött Temesvár—Kolozsvár boxmeccs

Fájdalmasan érinti a temesváriakat. Ezt mutatja, hogy hazaérkezésük után feljelentést nyújtottak a bukaresti központnál Salvan Virgil és Ionescu bírók ellen, akik szerintük meghamisították az eredményeket és a mérkőzés megsemmisítését kérik. Hogy mit lehet megsemmisíteni egy ilyen „barátságos” mérkőzésen, nem tudjuk, de hogy Salvan Virgil legjobb tudásához mértén, korrektül vezette a küzdelmeket, arról mindenki még van győződve.

Ivancsics Mihály, a kiváló magyar bíró vezeti a román—bolgár meccset, mely e hó végén, 28-án kerül előntésre. A központi futballszakszövetség a vasárnapi Románia—Venus meccs után fogja összehívítani a csapatot, amelyben a kolozsvári bajnokgyűttesnek több játékos fog valószínűleg szerepelni.

KAC—Universitatea. Holnap, csütörtökön délután a városi Strand-fürdőben a KAC és Universitatea vízpolócsapatai barátságos mérkőzést játszanak. Uni-versitatea: Constantinescu, Török, Bojtor, Ghilezan, Giurgiu, Bilkei, Giurgiu Gh. KAC: Belle, Szelő, Biró, BAK, Török, Orosz, Pusztai. Kezdeté 6 órákor.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesület közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Eszküvők és bankettek előkészítést a legfinomabb francia (vagy magyar) menükkel; a legkomplikáltabb cukrászatú vágó dolokat vállalom felelősséggel. Vidékre is elmegek saját költségemen. Öv. Reiaherczné Caica Regele Ferdinand 93. 2002

Keresek ort. kóser vendégfőm részére főzésben és kiszolgálásban jártassággal bíró zsidó lányt vagy fiatal asszonyt azonnali belepésre. Metropoli-étterem Braşov. 2094

Forgalmas erdélyi fürdőhelyen 30 éve fennálló jól bevezetett ort. kóser vendéglő felszereléssel, lakással, épülettel olcsón eladó. Értekezni Weisz Mór Cluj, Str. Gojdu 9.

Társalkodónékné ajánkózik izr. urinó, ki perfect német, hol esetleg a háztartást is vezetné. Anyahelyettesnek, gondnoknőnek vagy hasonló állást is vállalnék. Szíves megkereséseket „Komoly, megbízható” jellegre e lapoz kérek.

Középiskolai képzettségű, francia, német és magyar nyelvet bíró fiatalember iródi, üzleti alkalmazást keres, esetleg gyermekek korrepetálását vállalna. Cím a kiadóban.

Uri asszony elváltja öreg ur vagy nő gondozását. Esetleg öreg házaspárt magához venne. „Kedves otthon” jellegre a kiadóba.

Bécsi ebéd, antik szalonáruitra, csontdarálónép és gyöbek eladók (Schwartz, Cal. Decabal (Rudolf-ut) 36.

Keresek modern ebéd, asztalt és szőnyeget megvételre. „Safrut” könyvtérkedés Piatra M. Viteaul 30.

Naponta kétszer, reggel és este garantált kóser tehenes tej kapható modern tehenesdésztől hol a tehének állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Csocsemők és betgek részére állandóan egy tehéntől fejtej is kapható. — Schwartz Ignác Cal. Decabal (Rudolf-ut) 36.

Julius 12-én, pénteken nagy, alkalmi occasio mélyen leszállított árakkal az „ERIKÁ” cipőáruházban Cluj, Piaţa Unirii 13. Telefon-Interurban: 578.